EINDEJAARSACTUALITEITEN 2010

fiscale
juridische
financiële
advieszaken

Inhoudsopgave

Loonheffing

Kiezen voor de nieuwe werkkostenregeling of voortzetting van de huidige regeling? 3
Forfaitaire ruimte of belast loon 3
Uitzonderingen 3
De waarde van verstrekkingen 4
Vergoedingen of verstrekkingen zijn belast loon 4
Tijdelijke keuzemogelijkheid 4
Commentaar 4

Enkele actualiteiten en attentiepunten in de loonheffing bij de jaarovergang 4

Inkomsten- en vennootschapsbelasting

Inwerkingtreding nieuwe regels voor fiscaal partnerschap in de inkomstenbelasting 5
Wie kunnen fiscaal partner van elkaar zijn? 5
Verruiming in 2011 6
Eén fiscaal partner 6
Geen fiscaal partner 7
Commentaar 7

Enkele punten uit de Belastingplannen 2011 en andere voorgestelde maatregelen 7
Tijdelijke willekeurige afschrijving ook voor investeringen in 2011 7
Rente op lening voor financieringskosten ook bij verbouwing eigen woning aftrekbaar 7
Verlenging termijn dubbele hypotheekrenteaftrek 7
Termijnverlenging herleving dubbele renteaftrek bij verhuur voormalige eigen woning 8
Enkele maatregelen van het kabinet Rutte 8

Voorstellen Belastingplannen 2011 voor de vennootschapsbelasting 8
Verruiming verliesverrekening ook in 2011 8
Permanente voortzetting verlengde eerste tariefschijf en verlaging algemeen tarief 8

Schenken en erven

Het fiscaal partnerschap voor de schenk- en erfbelasting 9
Wie kunnen fiscaal partner van elkaar zijn? 9
Overgangsrecht 9
Commentaar 9

Uitbreiding eenmalige vrijgestelde schenkingen aan uw kinderen 10
De extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking 10
Commentaar 10

Enkele attentiepunten in de schenk- en erfbelasting bij de jaarovergang 10

Omzetbelasting

Het verlaagd BTW-tarief voor renovatiewerkzaamheden aan woningen 11
Woningen ouder dan 2 jaar 11
Herstel- en renovatiewerkzaamheden 12
Denk aan de deadline 12
Commentaar 12

Nieuwe regeling BTW-aftrek bij woon/werkpand ... 13
De nieuwe systematiek ... 13
De overgangsregeling ... 13
Moet u dit jaar nog actie ondernemen? ... 14

Enkele andere wijzigingen in de BTW ... 14
Structurele keuzemogelijkheid voor kwartaalaangifte ... 14
Verlenging termijn van teruggaafverzoeken buitenlandse BTW over 2009 ... 14
Voorlopige voortzetting van medische vrijstelling voor (para)medici ... 15
Nieuwe onderwijsvrijstelling: gevolgen voor beroepsonderwijs en zelfstandige docenten ... 15

Enkele BTW-actiepunten bij de jaarovergang ... 15
Mogelijke verhoging van het BTW-tarief voor podiumkunsten ... 15

Pensioen en lijfrente

Pensioendatum in zicht en dan……? ... 17
Uw keuzemogelijkheden op pensioendatum ... 17
Commentaar ... 17

Enkele pensioen- en lijfrenteactualiteiten en actiepunten bij de jaarovergang ... 18
Ouderen betalen voortaan via de houdbaarheidsbijdrage mee aan de AOW ... 18
Verdere uitbreiding inhoudingsplicht bij periodieke uitkeringen en afkoopsommen ... 18
Actie vereist voor pensioen van de DGA bij extern eigen beheer ... 18
Enkele AOW- en pensioenplannen van het nieuwe kabinet ... 18
Lijfrentepremieaftrek niet meer drie maanden terugwentelen ... 19
Voorkom de strafheffing bij ontslag van oudere werknemers ... 19
Invoering Pensioenregister op komst ... 19
Korting dreigt van maximaal 8% op de AOW-partnertoeslag! ... 20

Sociale zekerheid en arbeidsrecht

Enkele actualiteiten en actiepunten in de sociale zekerheid bij de jaarovergang ... 20
Nog instromen in de deeltijd-WW ... 20
Wijzigingen risico-inventarisatie en evaluatie voor kleine werkgevers ... 21
Ziekmelding niet meer van invloed op einddatum WW-uitkering ... 21
Enkele punten over de sociale zekerheid van het nieuwe kabinet ... 21

De werkkostenregeling en bestaande arbeidsvoorwaarden ... 21
Commentaar ... 22

Nieuwe regels in de vakantiewetgeving op komst ... 22
Opbouw van vakantiedagen tijdens ziekte ... 22
Opname van vakantiedagen tijdens ziekte ... 23
Eerder vakantie opnemen ... 23
Commentaar ... 23

Nog steeds geen duidelijkheid in het ondernemingsrecht

Vereenvoudiging en flexibilisering BV-recht ... 24
Afschaffing verklaring van geen bezwaar ... 24
Herziening personenvennootschapsrecht ... 24

In deze brochure is de stand van zaken in wet- en regelgeving tot 3 november 2010 verwerkt. Hoewel ten aanzien van de inhoud de uiterste zorg is nagestreefd, kan niet volledig worden ingestaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden. Deswege wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.

Loonheffing

Kiezen voor de nieuwe werkkostenregeling of voortzetting van de huidige regeling?

Vanaf 1 januari 2011 treedt de werkkostenregeling in werking. Naast enkele gerichte vrijstellingen, vallen de meeste vergoedingen en verstrekkingen dan onder een algemeen forfait van 1,4% van de totale fiscale loonsom. Als deze vergoedingen en verstrekkingen onder dit forfait blijven, dan hoeft u hierover geen loonheffing meer in te houden en af te dragen. Tot 2014 heeft u echter nog de mogelijkheid om de huidige regeling voort te zetten, maar misschien is de nieuwe werkkosten- regeling voor u wel voordeliger? In dat geval moet u uw administratie aanpassen en dat geldt mogelijk ook voor bestaande arbeidsvoorwaarden. Daarvoor heeft u uiterlijk tot 2014 de tijd. Dan wordt de werkkostenregeling voor alle werkgevers verplicht.

De inwerkingtreding op 1 januari 2011 betekent dat u als werkgever nog dit jaar een aantal afwegingen moet maken. Aan de hand van een inventarisatie van de huidige arbeidsvoorwaarden moet u (laten) beoordelen of en hoe deze arbeidsvoorwaarden in de nieuwe werkkostenregeling passen. In deze bijdrage behandelen we de belangrijkste aspecten van de nieuwe regeling.

Forfaitaire ruimte of belast loon

De werkkostenregeling gaat ervan uit dat alle vergoedingen en verstrekkingen tot het belaste loon behoren. Voordat u de vergoeding betaalt of de verstrekking doet, moet u beslissen of u loonheffing inhoudt bij uw werknemers of dat u de vergoeding of verstrekking onderbrengt in de forfaitaire ruimte van 1,4% van fiscale loonsom van al uw werknemers. Als de door u aangewezen - en niet vrijgestelde (zie hierna) - vergoedingen en verstrekkingen in totaal binnen deze forfaitaire ruimte blijven, dan hoeft u geen loonheffing in te houden en af te dragen. Maar als de forfaitaire ruimte wordt overschreden, dan betaalt u over het meerdere zelf belasting (80% eindheffing).
De werkkostenregeling geldt overigens per werkgever en niet per concern.

Gebruikelijkheidstoets

Er geldt wel een ‘gebruikelijkheidstoets’. Dit houdt in dat u geen vergoedingen kunt betalen en verstrekkingen kunt doen als het ongebruikelijk is dat werkgevers dat doen. De vergoedingen en verstrekkingen onder de werkkostenregeling mogen namelijk niet meer dan 30% hoger zijn dan wat in vergelijkbare gevallen gebruikelijk is. De inspecteur moet overigens aannemelijk maken dat een vergoeding of een verstrekking ongebruikelijk is.

Administratieve lasten(verlichting)

Als u voor de werkkostenregeling kiest, moet uw loon- en financiële administratie worden aangepast. Er moet immers kunnen worden getoetst of de vergoedingen en verstrekkingen al dan niet binnen de forfaitaire ruimte blijven. Voor de wijze waarop de forfaitaire ruimte moet worden berekend, bestaan verschillende berekeningsmethoden, waarbij u óf aansluit bij het loon in het aangiftetijdvak óf bij het loon van het voorafgaande kalenderjaar. Vraag uw adviseur welke methode voor u het meest geschikt is. Vergoedingen en verstrekkingen die in de forfaitaire ruimte vallen, hoeft u niet meer per werknemer te administreren en u hoeft van de werknemer voor de loonheffing geen bonnen of andere bewijsstukken te vragen. Facturen voor loon in natura (zie ook verderop) hoeft u helemaal niet meer in de loonadministratie op te nemen.

Uitzonderingen

Vergoedingen en verstrekkingen die geen verband houden met de dienstbetrekking blijven onbelast en komen niet ten laste van de forfaitaire ruimte. Verder vallen niet in de forfaitaire ruimte de intermediaire kosten en de vergoedingen en verstrekkingen waarvoor gerichte vrijstellingen gelden.

Intermediaire kosten

Intermediaire kosten zijn kosten die uw werknemers in uw opdracht en voor uw rekening maken. Het betreft vaak kosten voor zaken die uw eigendom zijn of worden. U moet hierbij bijvoorbeeld denken aan de kosten voor het wassen van de auto van de zaak, maar ook kosten van maaltijden met zaken-relaties. De intermediaire kosten kunnen onbelast worden vergoed.

Gerichte vrijstellingen

Voor vergoedingen en verstrekkingen waarbij het zakelijk karakter overheerst, gelden gerichte vrijstellingen. De gerichte vrijstellingen betreffen onder meer de zakelijke reiskosten (waaronder woon-werkverkeer), consumpties tijdens werktijd en maaltijden mits voor meer dan 10% zakelijk. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij overwerk en koopavonden. Verder zijn er ook gerichte vijstellingen voor studiekosten, verhuiskosten in het kader van de dienstbetrekking en inschrijvingskosten in een beroepsregister, voor zover die vereist zijn voor de uitoefening van de functie. Uw adviseur kan u precies vertellen voor welke kostenposten gerichte vrijstellingen bestaan.

De waarde van verstrekkingen

Om te bepalen of sprake is van overschrijding van de onbelaste forfaitaire ruimte, moet u voor de waarde van loon in natura uitgaan van de factuurwaarde (inclusief BTW) die aan u in rekening is gebracht of anders van de waarde in het economisch verkeer (verkoopwaarde). Als u producten uit eigen bedrijf verstrekt, dan moet u uitgaan van de consumentenprijs, eventueel verminderd met de eigen bijdrage van de werknemer.

Bepaalde verstrekkingen vallen wel in de forfaitaire ruimte, maar worden op nihil of op een lagere waarde gewaardeerd, waardoor ze geen of weinig ruimte innemen. Het betreft vooral voorzieningen op de werkplek, waaronder werkkleding, computers, telefoons, bureaus, stoelen, printers en kopieerapparaten, maar ook de fietsenstalling en de parkeerplaats op uw bedrijfsterrein. Ook bedrijfsfitness, kinderopvang en materialen, gereedschappen en hulpmiddelen die u ter beschikking stelt om op de werkplek te gebruiken, vallen onder deze voorzieningen. Uw adviseur kan u precies vertellen voor welke voorziening welke waardering geldt.

Vergoedingen of verstrekkingen zijn belast loon

Tot slot vallen bepaalde vergoedingen en verstrekkingen niet binnen het forfait en kunnen ook niet als eindheffingsbestanddeel worden aangemerkt. Het gaat dan onder meer om de bijtelling wegens privégebruik van de (bestel)auto van de zaak, de dienstwoning en bepaalde geldboeten. Deze vergoedingen en verstrekkingen blijven tot het belaste loon van de werknemer horen.

Tijdelijke keuzemogelijkheid

U mag in 2011, 2012 en 2013 kiezen voor toepassing van de huidige regeling. U moet per jaar kiezen en uw keuze geldt voor alle werknemers. Als u in een jaar kiest voor de werkkostenregeling, dan vervallen voor dat jaar de lopende afspraken met de Belastingdienst over bijvoorbeeld vaste kostenvergoedingen.
Dit geldt alleen voor zover die vergoedingen onder de werkkostenregeling vallen en bovendien niet onder de gerichte vrijstellingen. Of de werkkostenregeling voor u gunstig is, hangt van een aantal factoren af. Als u nu vergoedingen betaalt en/of verstrekkingen doet die onder de gerichte vrijstellingen blijven vallen, krijgt u door het forfait extra ruimte voor vergoedingen en verstrekkingen. Betaalt u veel vergoedingen of doet u veel verstrekkingen waarvoor geen gerichte vrijstellingen meer gelden of waarop de eindheffing al van toepassing was, dan zult u het forfait al snel overschrijden.

Commentaar

U hoeft tot 2014 nog niet over te gaan op de werkkostenregeling, maar mag nog van het huidig systeem gebruikmaken. Wat u kiest, blijkt uit de eerste loonaangifte in 2011. U hoeft daartoe dus geen expliciete keuze te maken of een verzoek in te dienen.
Om uw keuze te kunnen bepalen, is het toch verstandig om al in 2010 de arbeidsvoorwaarden vanaf 2011 in kaart te brengen. Pas dan kunt u bepalen of de huidige arbeidsvoorwaarden binnen de forfaitaire ruimte blijven en/of aanpassingen nodig zijn en of de huidige regeling nog voordelig is of juist de nieuwe werkkostenregeling. In dat geval moet u in ieder geval uw administratie aanpassen. Afhankelijk van uw keuze moeten op korte of lange termijn bestaande afspraken met werknemers mogelijk worden herzien. Voor de arbeidsrechtelijke aspecten daarvan verwijzen we u naar de rubriek Arbeidsrecht op pagina 21.
Wij ondersteunen u graag bij de afwegingen die u moet maken en de acties die u ten aanzien van de invoering van de werkkostenregeling moet ondernemen.

Enkele actualiteiten en attentiepunten in de loonheffing bij de jaarovergang

Bepaalde regelingen in de loonheffing lopen aan het eind van het jaar af. Andere maatregelen worden voortgezet en nieuwe maatregelen zijn inmiddels aangekondigd. De meest in het oog springende wijzigingen hebben we hierna opgenomen, waar nodig voorzien van een actiepunt.

Ook volgend jaar 14%-bijtelling voor privégebruik zeer zuinige auto

Voor zeer zuinige auto's van de zaak geldt een bijtelling van 14%. Zeer zuinige auto's zijn diesel-personenauto's met een maximale CO2-uitstoot van 95 gram per kilometer of benzinepersonenauto's met een uitstoot van maximaal 110 gram per kilometer. De lage bijtelling voor deze auto's geldt ook in 2011.

Tijdig verklaring arbeidsrelatie 2011 aanvragen

Sinds augustus vorig jaar verstrekt de Belastingdienst onder voorwaarden automatisch een Verklaring arbeidsrelatie (VAR). Dit geldt voor alle soorten VAR: VAR-WUO (winst uit onderneming), VAR-DGA (directeur-grootaandeelhouder), VAR-loon en VAR-ROW (resultaat uit overige werkzaamheden). Als u als opdrachtnemer echter niet aan de voorwaarden voor een automatische VAR voldoet, bijvoorbeeld heeft u nog geen 3 jaar achter elkaar eenzelfde VAR aangevraagd en gekregen, dan is de VAR slechts een jaar geldig. U moet dan dus voor 2011 een nieuwe VAR aanvragen. Dat kan sinds 1 september 2010.

Einde tijdelijk lager gebruikelijk loon voor de DGA

Werkt u voor een BV waarin u tenminste een aandelenbelang van 5% heeft, dan moet u in beginsel tenminste € 41.000 loon in aanmerking nemen, tenzij u aannemelijk kunt maken dat een lager loon gebruikelijk is bij vergelijkbare werknemers die geen aanmerkelijk belang hebben. Als de bedrijfsresultaten (de omzet exclusief BTW) echter in 2009 en 2010 als gevolg van de economische crisis zijn verslechterd, mag u een lager gebruikelijk loon in aanmerking nemen. Aan het eind van dit jaar loopt deze tijdelijke maatregel af. Als u in 2010 nog van de regeling gebruik wenst te maken, laat ons dan berekenen of dat mogelijk is.

Introductie vitaliteitsregeling

Het nieuwe kabinet Rutte heeft aangekondigd de spaarloon- en levensloopregeling te willen integreren in een nieuwe vitaliteitsregeling die niet voor prepensioendoeleinden mag worden gebruikt. Zodra hierover meer bekend is, informeren wij u nader.

Inkomsten- en vennootschapsbelasting

Inwerkingtreding nieuwe regels voor fiscaal partnerschap in de inkomstenbelasting

De regels voor wie elkaars fiscaal partner kunnen zijn, zijn tot nu toe in allerlei verschillende wetten opgenomen. Vorig jaar is echter een wet aangenomen die de invulling van het begrip 'fiscaal partnerschap' moet uniformeren. Die wet treedt op 1 januari 2011 in werking. De belangrijkste wijziging daarin is het vervallen van de keuzemogelijkheid voor fiscaal partnerschap. Een voordeel van fiscaal partnerschap is dat u de gemeenschappelijke vermogensbestanddelen en aftrekposten naar eigen inzicht tussen u en uw partner mag verdelen. Hierna gaan we in op de nieuwe regels en de actie die u eventueel nog moet ondernemen om volgend jaar als fiscaal partner te kwalificeren.

Wie kunnen fiscaal partner van elkaar zijn?

Vanaf 1 januari 2011 zijn er drie groepen partners die voor de inkomstenbelasting fiscaal partner van elkaar zijn.

1. Gehuwden en geregistreerden

Als u gehuwd of geregistreerd bent, bent u ook fiscaal partner van elkaar als u niet meer met elkaar samenwoont. Het partnerschap eindigt alleen door echtscheiding of door een civielrechtelijke scheiding 'van tafel en bed'. Bij echtscheiding eindigt het partnerschap al op het moment van indiening van het verzoek tot echtscheiding, mits u niet meer op hetzelfde woonadres bij de gemeente in de basisadministratie persoonsgegevens bent ingeschreven. Bent u dat nog wel, dan eindigt het partnerschap pas bij de officiële echtscheiding, zoals dat ook onder de huidige regels het geval is.

2. Samenwoners met een notarieel samenlevingscontract

U bent ook fiscaal partner als u samenwoont en met elkaar een notarieel samenlevingscontract heeft gesloten. U en uw partner moeten bovendien op hetzelfde woonadres bij de gemeente in de basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven.

3. Samenwoners zonder notarieel samenlevingscontract

U bent ook fiscaal partner als u samenwoont zonder notarieel samenlevingcontract maar wel op hetzelfde adres bent ingeschreven bij de basisadministratie persoonsgegevens van uw gemeente én:

- u en uw partner hebben samen een kind gekregen of erkend; of
- u heeft elkaar als partner aangemeld bij uw pensioenregelingen; of
- u heeft samen een huis gekocht.

U bent volgend jaar dus geen fiscaal partner van elkaar als u bijvoorbeeld samenwoont zonder samenlevingscontract en zonder kinderen en u in een huurwoning woont. U kunt dan wel fiscaal partner worden door elkaar als partner aan te melden bij uw pensioenregelingen of door alsnog een notarieel samenlevingscontract te sluiten.

Als u vanaf 1 januari 2011 als fiscaal partner wordt aangemerkt, geldt dat voor het hele kalenderjaar dat u op hetzelfde woonadres in de basisadministratie persoonsgegevens van uw gemeente bent ingeschreven, ongeacht of u de hele periode aan de voorwaarden heeft voldaan. Dit is met name van belang als u op 1 januari 2011 wel samenwoont en bent ingeschreven in de basisadministratie persoonsgegevens van uw gemeente, maar geen notarieel samenlevingscontract heeft. U heeft dan nog één jaar de tijd om aan tenminste één van de aanvullende voorwaarden te voldoen. Treden u en uw partner in de loop van het jaar in het huwelijk of krijgen u en uw partner bijvoorbeeld pas in de loop van het jaar een kind, dan bent u toch het hele kalenderjaar fiscaal partner van elkaar. Hetzelfde geldt voor het aangaan van een samenlevingscontract, het aanmelden als partner voor de pensioenregelingen of het kopen van een woning.

Dit geldt overigens ook andersom. U blijft dus ook fiscaal partner van elkaar, als u in de loop van het jaar niet meer aan de voorwaarden voldoet, totdat u niet meer op één woonadres bij de basisadministratie persoonsgegevens van uw gemeente bent ingeschreven. Als u aan het eind van het jaar nog wel bent ingeschreven, maar u voldoet niet meer aan de voorwaarden, vervalt het fiscaal partnerschap uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar.

Verruiming in 2011

In het Belastingplan voor 2011 is in aanvulling op de hiervoor genoemde regels voor het fiscaal partnerschap, een belangrijke verruiming voorgesteld. Net als voor de schenk- en erfbelasting worden ook voor de inkomstenbelasting als partners aangemerkt ongehuwde samenwoners die om medische redenen of door ouderdom niet meer op hetzelfde adres zijn ingeschreven. Hiermee worden ongehuwde samenwoners gelijkgesteld aan gehuwden (en geregistreerden).

Eén fiscaal partner

U kunt volgend jaar maar één fiscaal partner hebben. Als u met meerdere personen aan de voorwaarden voor fiscaal partnerschap voldoet, dan geldt een bepaalde rangorde om te bepalen wie van hen uw fiscaal partner is. U heeft daarin dus geen keuzevrijheid. Degene met wie u bent getrouwd of geregistreerd of met wie een notarieel samenlevingscontract heeft gesloten, komen het eerst voor het fiscaal partnerschap in aanmerking. Daarna volgen achtereenvolgens degene met wie u een kind heeft gekregen, degene met wie u een kind heeft erkend, degene die als partner voor de pensioenregeling is aangemeld en tot slot degene met wie u een woning bezit.

Geen fiscaal partner

Naast degenen die niet kwalificeren omdat zij niet aan de voorwaarden voldoen, zijn bepaalde personen uitgesloten van het fiscaal partnerschap. Zo kunnen bloedverwanten in de eerste graad (ouder en kind) geen fiscaal partner van elkaar zijn, tenzij beiden ouder zijn dan 27 jaar. Verder kan een persoon ook niet fiscaal partner zijn, als hij/zij geen inwoner is van Nederland en niet kiest voor binnenlandse belastingplicht.

Commentaar

Vanaf volgend jaar gelden er andere regels voor wie voor de inkomstenbelasting fiscaal partner van elkaar zijn. Dat is al in het Belastingplan 2010 besloten. De belangrijkste wijziging is het vervallen van de keuzemogelijkheid voor ongehuwde samenwoners. Als zij aan de voorwaarden voldoen, zijn zij fiscaal partner van elkaar. Als zij niet aan de voorwaarden voldoen, dan zijn ze dat eenvoudigweg niet. Ongehuwde samenwoners zonder notarieel samenlevingscontract die fiscale partners van elkaar willen zijn, moeten dus uiterlijk volgend jaar actie ondernemen, als zij nog niet aan tenminste één van de genoemde voorwaarden voldoen. Het was de bedoeling dat in de verschillende wetten zoveel mogelijk dezelfde invulling aan het begrip 'fiscaal partnerschap' wordt gegeven. Merkwaardig genoeg zijn die verschillen er toch. In de rubriek 'Schenken en Erven' gaan we bijvoorbeeld op pagina 9 in op het fiscaal partnerschap voor de schenk- en erfbelasting. Daaruit blijkt dat het begrip voor deze wet een ruimere invulling heeft gekregen dan voor de inkomstenbelasting. Hierdoor kan het zijn dat u in 2011 wel fiscaal partner bent voor de schenk- en erfbelasting, maar niet voor de inkomstenbelasting.

Enkele punten uit de Belastingplannen 2011 en andere voorgestelde maatregelen

De Belastingplannen 2011 en de Fiscale Verzamelwet 2010 bevinden zich nog midden op de parlementaire weg. Toch hebben we alvast de meest in het oog springende voorstellen voor u eruit gelicht. Vanwege het prille stadium waarin de aangekondigde maatregelen van het nieuwe kabinet Rutte zich bevinden, hebben we daarvan er ook slechts enkele uitgelicht. Sommige van deze maatregelen zijn inmiddels opgenomen in de Belastingplannen 2011.

Tijdelijke willekeurige afschrijving ook voor investeringen in 2011

Ter bestrijding van de economische crisis is onder meer de tijdelijke regeling willekeurige afschrijving voor 2009 en 2010 getroffen. U mag in die jaren maximaal 50% per jaar afschrijven, ook als u het bedrijfsmiddel nog niet in gebruik heeft genomen. De regeling was tot voor kort alleen van toepassing op bepaalde investeringen die u in 2009 en 2010 doet en vóór 1 januari 2012 in gebruik heeft genomen. De vervroegde afschrijving wordt echter ook van toepassing op investeringen in 2011. U mag in 2011 en 2012 over deze investeringen ook maximaal 50% per jaar afschrijven. Bedrijfsmiddelen die hoofdzakelijk (voor 70% of meer) ter beschikking worden gesteld aan derden, zijn (op enkele uitzonderingen na) van deze regeling uitgesloten.

Rente op lening voor financieringskosten ook bij verbouwing eigen woning aftrekbaar

Sinds 1 januari 2010 kunnen doorstromers net als starters op de woningmarkt de rente over de lening voor meegefinancierde kosten bij aankoop van een eigenwoning in aftrek brengen op hun inkomen in box 1. U moet hierbij denken aan taxatiekosten, afsluitprovisie (maximaal € 3.630 in 2010) en de notariskosten voor het opstellen van de hypotheekakte. Er ligt nu een voorstel bij de Tweede Kamer om de renteaftrek ook mogelijk te maken voor de meegefinancierde kosten voor een lening die is aangegaan voor verbetering of onderhoud van uw eigen woning. Als het voorstel wordt aangenomen, geldt de renteaftrek met terugwerkende kracht tot 1 januari 2010, maar ook voor al op die datum bestaande verbouwingsleningen. Als u dus op 1 januari 2010 al een verbouwingslening had, dan hoeft u dus niet meer het deel van de lening dat betrekking heeft op de meegefinancierde kosten af te splitsen en als schuld in box 3 op te nemen. De hele lening wordt dan een eigenwoningschuld, waarvan alle rente aftrekbaar is in box 1.

Verlenging termijn dubbele hypotheekrente-aftrek

U heeft een woning gekocht en bent inmiddels verhuisd, maar de verkoop van uw vorige leegstaande woning wil maar niet lukken. Of u bent juist daarom nog niet verhuisd, waardoor uw aangekochte woning leegstaat. Om de vastzittende woningmarkt vlot te trekken, is een aantal tijdelijke stimuleringsmaatregelen getroffen. Eén daarvan betreft de verlenging van de termijn van 2 naar 3 jaar voor behoud van hypotheekrenteaftrek

bij verkoop van de voormalige eigen woning of bij aankoop van een nog leegstaande toekomstige eigen woning of woning in aanbouw. U kunt dus een jaar langer de hypotheekrente van beide woningen in aftrek brengen op uw inkomen in box 1. De verlenging vervalt per 1 januari 2013.

Termijnverlenging herleving dubbele renteaftrek bij verhuur voormalige eigen woning

Als u uw nog niet verkochte woning inmiddels tijdelijk verhuurt, is een andere stimuleringsmaatregel voor de woningmarkt voor u van belang. Sinds 1 januari 2010 herleeft na de periode van tijdelijk verhuur, weer het recht op de dubbele renteaftrek voor de resterende termijn, waarin de renteaftrek nog is toegestaan. Voor gevallen waarin de verhuur al vóór 1 januari 2010 is aangevangen, geldt de regeling ook, mits de termijn van de dubbele renteaftrek nog niet is verstreken. Die termijn was 2 jaar en wordt nu verlengd tot 3 jaar en eindigt daarmee niet op 1 januari 2012 maar 1 januari 2013.

Enkele maatregelen van het kabinet Rutte

Naast de hiervoor al genoemde maatregelen wil het kabinet Rutte onder meer de volgende maatregelen nemen:

- Invoering van een nieuwe ondernemersfaciliteit;
- Afschaffing van de persoonsgebonden aftrekpost voor een verlies op durfkapitaal (achtergestelde lening aan een startende ondernemer);
- Afschaffing heffingskorting in box 1 van 1,3% over vrijgestelde bedrag van maatschappelijke beleggingen en durfkapitaal in box 3;
- Beperking van de giftenaftrek en invoering van een 'Geefwet';
- Verlaging leeftijdsgrens voor aftrek kosten levensonderhoud van kinderen tot 21 jaar (nu nog 30 jaar);
- Verlaging leeftijdsgrens van jongste kind van alleenstaande voor de (aanvullende) alleenstaande ouderkorting tot 12 jaar. Nu is die leeftijd nog 27 jaar voor de alleenstaande ouderkorting en 16 jaar voor de aanvullende alleenstaande korting;
- Heffingsrente bij een belastingschuld 2,5% en bij een belastingteruggaaf 1%.

Voorstellen Belastingplannen 2011 voor de vennootschapsbelasting

Ook in de vennootschapsbelasting worden enkele stimuleringsmaatregelen volgend jaar voortgezet. Daarnaast worden nieuwe maatregelen voorgesteld. De belangrijkste maatregelen leest u hierna.

Verruiming verliesverrekening ook in 2011

Ondernemers in de vennootschapsbelasting kunnen onder de huidige regeling verliezen verrekenen met de winst uit het voorafgaande jaar en de 9 komende jaren. Voor de verliezen uit 2009 en 2010 geldt echter een verruiming. U mag die namelijk verrekenen met de winsten uit de 3 voorafgaande jaren. U kunt het verlies over 2009 dus nog compenseren met de winst over 2006 en het verlies over 2010 nog met de winst over 2007. Daar staat wel tegenover dat de huidige voorwaartse verliesverrekening wordt ingekort van 9 naar 6 jaar. De verruiming geldt ook in 2011. Het verlies uit 2011 kunt u dus nog verrekenen met de winst over 2008.

Permanente voortzetting verlengde eerste tariefschijf en verlaging algemeen tarief

Bent u directeur-grootaandeelhouder (DGA) van een BV, dan wordt uw winst uit onderneming belast met vennootschapsbelasting. De eerste schijf in de vennootschapsbelasting van 20%, het zogenoemde MKB-tarief, is nu nog tijdelijk verlengd van € 40.000 tot € 200.000. Deze tijdelijke maatregel wordt volgend jaar een permanente maatregel. Bovendien wordt het algemeen tarief dat voor belastbare bedragen boven € 200.000 geldt, verlaagd van 25,5% tot 25%. Wellicht is dit voor u een reden om winst uit te stellen. Als u een holdingstructuur heeft waarbij de vennootschappen tot een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting behoren, kan het verstandig zijn die fiscale eenheid te verbreken om optimaal van het MKB-tarief te profiteren. Laat uw adviseur eens berekenen of dit voor u een optie is.

Schenken en erven

Het fiscaal partnerschap voor de schenk- en erfbelasting

Eerder in deze Eindejaarsactualiteiten behandelden we de nieuwe regels voor het fiscaal partnerschap voor de inkomstenbelasting, die op 1 januari 2011 inwerking treden. Daarbij merkten we op dat, ondanks het streven naar uniformiteit, het begrip 'fiscaal partnerschap' voor de schenk- en erfbelasting toch een ruimere invulling heeft gekregen. De regels voor de schenk- en erfbelasting zijn al op 1 januari 2010 in werking getreden. Aangezien volgend jaar het fiscaal partnerschap voor de inkomstenbelasting wordt beperkt, kan het dus zijn dat u wel fiscaal partner van elkaar bent voor de schenk- en erfbelasting, maar niet voor de inkomstenbelasting. Hierna volgen de regels voor de schenk- en erfbelasting.

Wie kunnen fiscaal partner van elkaar zijn?

Het fiscaal partnerschap heeft ook voor de schenk- en erfbelasting fiscale voordelen. Als u partner van elkaar bent, dan heeft u bij overlijden recht op de ruime partnervrijstelling (€ 600.000) en op toepassing van de laagste tarieven (10-20%). Sinds 1 januari 2010 zijn voor de schenk- en erfbelasting fiscaal partner van elkaar gehuwden en registreerden die niet van tafel en bed zijn gescheiden.

Daarnaast kwalificeren ook meerderjarige samenwoners onder voorwaarden als fiscaal partner. Zij kwalificeren als zij voorafgaand aan het overlijden of de schenking gedurende een onafgebroken periode van 5 jaar een gezamenlijke huishouding met elkaar hebben gevoerd, die blijkt uit de gemeentelijke basisadministratie. Zij hoeven in dat geval geen notarieel samenlevingscontract met elkaar te hebben gesloten. Verder mogen zij geen bloedverwanten in de rechte lijn zijn ((groot) ouders-(klein)kinderen). Hierop wordt voor de erfbelasting onder voorwaarden een uitzondering gemaakt voor een inwonend kind dat in het jaar voorafgaand aan het overlijden mantelzorg verleent aan de ouder of andersom (de ouder aan het kind).

Als de gezamenlijke huishouding tussen de meerderjarige samenwoners voorafgaand aan het overlijden of de schenking korter dan 5 jaar heeft geduurd, dan moeten:

- zij voor de erfbelasting tenminste 6 maanden vóór het overlijden en voor de schenkbelasting minimaal 2 jaar vóór de schenking, zijn ingeschreven op hetzelfde woonadres bij de gemeentelijke basisadministratie; én
- gedurende een periode van 6 respectievelijk 2 jaar een notarieel samenlevingscontract hebben gesloten, waarin een wederzijdse zorgplicht is opgenomen.

Uitzondering

De eis van de gezamenlijke huishouding geldt niet als de gezamenlijke huishouding eindigt door opname in een verpleeg- of verzorgingshuis om dwingende medische redenen of ouderdom.

Overgangsrecht

De eis van een notarieel samenlevingscontract met een wederzijdse zorgplicht voor samenwoners die korter dan 5 jaar een gezamenlijk huishouding voeren, gaat pas in op 1 januari 2012. Als zij echter vóór die datum een notarieel samenlevingscontract met wederzijdse zorgplicht hebben laten opmaken, dan worden zij, ongeacht de datum van passeren van de notariële akte, geacht wel te hebben voldaan aan de voor de erfbelasting geldende 6-maandseis.

Commentaar

U kunt net als bij het fiscaal partnerschap voor de inkomstenbelasting ook voor de schenk- en erfbelasting maar met één andere persoon fiscaal partner zijn. Het fiscaal partnerschap levert u bij overlijden de ruime partnervrijstelling op en de laagste tarieven. Samenwoners die nog geen 5 jaar een gezamenlijke huishouding voeren, hebben nog tot 1 januari 2012 de tijd om aan het notarieel samenlevingscontract met wederzijdse zorgplicht te laten opmaken. En als u toch bij de notaris bent en u heeft nog geen testament laten opmaken waarin u elkaar tot erfgenaam benoemt, dan doet u er verstandig aan dat alsnog te laten doen. Ook als u al vele jaren samenwoont. U heeft immers niets aan de ruime vrijstelling en gunstige tarieven als u niet van elkaar erft! In tegenstelling tot gehuwden of geregistreerden, bent u als samenwoners namelijk niet automatisch erfgenaam van elkaar. Dat bent u pas als u elkaar daartoe in een testament heeft benoemd.

Uitbreiding eenmalige vrijgestelde schenkingen aan uw kinderen

Naast de jaarlijkse schenking, kunt u uw kinderen (of hun partners) als zij ouder dan 18 en jonger dan 35 jaar zijn, ook eenmalig een hoger bedrag vrijgesteld schenken. Deze eenmalige schenking is sinds 1 januari 2010 verhoogd tot € 24.000. Daarnaast kunt u sinds 1 januari 2010 aan deze kinderen in plaats van deze eenmalig verhoogde schenking, ook een extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking doen van € 50.000. Binnenkort worden de aanwendingsmogelijkheden van deze extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking waarschijnlijk verruimd. In deze bijdrage zetten we de mogelijkheden op een rij.

De extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking

De extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking van € 50.000 kan onder voorwaarden worden gebruikt voor de aankoop van een eigen woning of voor een studiefonds. Het voert in het kader van deze bijdrage te ver om alle voorwaarden te noemen, maar een zeer belangrijke is dat de schenking bij notariële akte moet worden gedaan. Uw adviseur vertelt u graag aan welke voorwaarden u verder nog moet voldoen. Als uw kind vóór 1 januari 2010 al gebruik heeft gemaakt van de verhoogde eenmalige vrijstelling, dan geldt als tijdelijke regeling (tot 1 januari 2027) dat u nog een extra eenmalige vrijgestelde schenking kunt doen van € 26.000, mits die schenking wordt benut voor de aankoop van een eigen woning. De extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking ter verwerving van de eigen woning mag ook worden gesplitst in een deel dat voor de aankoop van een eigen woning wordt gebruikt en een deel dat voor andere doeleinden wordt aangewend, mits het laatstgenoemde deel niet meer dan € 24.000 bedraagt. U moet de delen dan wel in hetzelfde kalenderjaar schenken.

Meer aanwendingsmogelijkheden

De aanwendingsmogelijkheden van de extra verhoogde eenmalige vrijgestelde schenking worden waarschijnlijk vanaf 1 januari 2011 verruimd naar de aflossing van de eigen woningschuld, de kosten voor een verbouwing of verbetering van de eigen woning of de afkoop van een recht van erfpacht, opstal of beklemming.
De verruiming gaat gelden met terugwerkende kracht tot 1 januari 2010. Het wetsvoorstel waarin de verruiming is opgenomen, was ten tijde van het schrijven van deze bijdrage echter nog in behandeling bij de Tweede Kamer. Desondanks is inmiddels al wel goedgekeurd dat de uitbreiding toch al in 2010 kan worden benut.

Let op: Voor eenmalig vrijgestelde schenkingen moet u een schenkingsaangifte indienen, waarin u een beroep doet op de eenmalige vrijstelling.

Commentaar

De extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking biedt u meer mogelijkheden om fiscaalvriendelijk uw kinderen in de leeftijd van 18 tot 35 jaar financieel te ondersteunen. Zo kunnen zij met uw ondersteuning de financiering van de aan te kopen woning wellicht wel rond krijgen of de eigenwoningschuld gedeeltelijk aflossen of een verbouwing of verbetering aan de woning bekostigen. Daarnaast kunt u met de extra verhoogde eenmalig vrijgestelde schenking voorkomen dat uw kind aan het eind van zijn/haar dure studie een enorme studieschuld heeft opgebouwd. Welke aanwending u ook kiest, zorg in ieder geval dat u formeel alles goed heeft geregeld. Als niet aan alle voorwaarden is voldaan, lopen uw kinderen de vrijstelling mis.

Enkele attentiepunten in de schenk- en erfbelasting bij de jaarovergang

Het einde van een kalenderjaar is voor veel mensen een moment om schenkingen te doen. Ook in 2010 kunt u het jaar voor uw kinderen weer extra feestelijk afsluiten met een vrijgestelde schenking. Daarvoor heeft u meer mogelijkheden dan ooit. Verder is het een goed moment om een aantal zaken nog eens tegen het licht te houden.

Bespaar erfbelasting via schenking aan uw kinderen

Bij uw overlijden wordt erfbelasting geheven over uw vermogen. Kinderen betalen 10 en/of 20%.
Door tijdens uw leven gespreid te schenken tegen een bescheiden tarief, draagt u alvast vermogen aan uw kinderen over. Bij uw overlijden is er dan minder vermogen waarover uw kinderen erfbelasting verschuldigd zijn. Dat levert dus in de toekomst een belastingbesparing op. In de vorige bijdrage gaven we de mogelijkheid aan om eenmalig met gebruikmaking van een ruime vrijstelling aan uw kind te schenken. U kunt echter ook fiscaalvriendelijk vermogen overhevelen naar uw kinderen door jaarlijks te schenken. Dat kan vrijgesteld tot een bedrag van € 5.000 (in 2010). U hoeft dan geen aangiftebiljet voor de schenkbelasting in te dienen. Met deze jaarlijkse vrijgestelde schenking zou u bijvoorbeeld ook de woonlasten van uw kinderen

kunnen verzachten. U kunt ook meer dan het vrijgestelde bedrag schenken. Alleen het meerdere is dan belast. In dat geval moet u wel aangifte voor de schenkbelasting doen. Bijkomend voordeel is dat uw vermogen in box 3 van de inkomstenbelasting daalt, waardoor u zelf ook minder belasting betaalt. Als u het geld niet contant wilt of kunt uitbetalen, is wellicht een schenking onder schuldigerkenning een oplossing. Uw notaris kan u hierbij behulpzaam zijn.

Laat uw testament controleren op de rentebepaling

Heeft u een testament waarin nog een zogenoemde 'ouderlijke boedelverdeling' is opgenomen? In dat geval krijgt de langstlevende ouder de gehele nalaten schap en de kinderen (in beginsel) niet-opeisbare vorderingen op de langstlevende. Sinds 1 januari 2010 is een wijziging ingevoerd die voor u van belang kan zijn. Sindsdien moet in het testament namelijk een bepaling zijn opgenomen die de langstlevende al dan niet in samenspraak met de kinderen, de mogelijkheid biedt om van de testamentaire rente af te wijken (bijvoorbeeld een zogenoemde 'tenzij-clausule'). Heeft u in uw testament helemaal geen rentebepaling opgenomen of een rentebepaling zonder daaraan een tenzij-clausule (of vergelijkbare bepaling) toe te voegen, dan leidt sinds 1 januari 2010 een daarvan afwijkende rente-afspraak tussen uw erfgenamen tot een belaste schenking en niet tot de beoogde belastingbesparing. Het is dan ook zonder meer verstandig dat u uw testament hierop laat controleren.

Omzetbelasting

Het verlaagd BTW-tarief voor renovatiewerkzaamheden aan woningen

Sinds 1 oktober jl. is een nieuwe stimuleringsmaatregel voor de bouwsector van kracht geworden. Het betreft de uitbreiding van het verlaagd BTW-tarief (6%) voor onderhoudswerkzaamheden aan woningen ouder dan 2 jaar. Dit tarief was al van toepassing op onder meer schoonmaak-, schilder-, stukadoors- en isolatiewerkzaamheden aan deze woningen. De uitbreiding ziet op renovatie- en herstelwerkzaamheden en betreft een tijdelijke regeling, namelijk voor renovatie- en herstelwerkzaamheden aan woningen die op of na 1 oktober 2010 en vóór 1 juli 2011 zijn afgerond. In deze bijdrage gaan we in op de belangrijkste aspecten van deze nieuwe stimuleringsmaatregel.

Woningen ouder dan 2 jaar

Onder woningen worden verstaan panden die bestemd zijn voor particuliere bewoning. Het gaat hierbij om woningen waarin particulieren permanent mogen verblijven. Ook tijdelijk leegstaande woningen vallen hieronder. Het maakt overigens niet uit of de woning eigendom is van de bewoner of dat de woning wordt gehuurd. Garages, schuren, serres, aan- en uitbouwen en dergelijke behoren tot de woning als zij zich op hetzelfde perceel als de woning bevinden. Garages die tot hetzelfde gebouwencomplex behoren als de woningen, worden ook tot de woning gerekend. Denk hierbij aan parkeergarages onder een woonflat. De woningen moeten tenminste 2 jaar als woning in gebruik zijn. U moet als ondernemer tegenover de Belastingdienst kunnen bewijzen dat dit het geval is. Mocht u hierover twijfels hebben, dan is het raadzaam om uw klant een ouderdomsverklaring te laten invullen en ondertekenen en deze in uw administratie te bewaren.

Woon/werkpand

Panden die als woning èn bedrijfsruimte worden gebruikt (denk aan een woon/werkpand of een woon/winkelpand), zijn volledig als woning aan te merken, mits het pand voor meer dan 50% als woning wordt gebruikt. De renovatie- en herstelwerkzaamheden vallen dan volledig onder het verlaagd tarief. In het geval het pand voor minder dan 50% als woning wordt gebruikt, mag u het 6%-tarief slechts toepassen op de renovatie- en herstelwerkzaamheden aan het woongedeelte. De werkzaamheden aan het bedrijfsgedeelte vallen onder het 19%-tarief.

Herstel- en renovatiewerkzaamheden

Voor renovatie- en herstelwerkzaamheden geldt het 6%-tarief uitsluitend voor de arbeidskosten (= gewerkte uren). De gebruikte materialen moet u aan uw klant tegen het geldende BTW-tarief in rekening brengen, in beginsel 19%. Dit is dus anders dan bij schilder-, stukadoors- en schoonmaakwerkzaamheden, waarvoor in beginsel het 6%-tarief zowel voor de arbeidskosten als voor de gebruikte materialen geldt. Voor het aanbrengen van isolatiemateriaal geldt het 6%-tarief voor arbeidskosten inclusief de gebruikte isolatiematerialen, mits de waarde van de isolatiematerialen minder dan 50% van het totale factuurbedrag bedraagt. Omdat de gebruikte materialen niet bij alle werkzaamheden onder het verlaagd BTW-tarief vallen, doet u er verstandig aan om in de offerte en op de factuur duidelijk de verschillende werkzaamheden te omschrijven en de vergoeding dienovereenkomstig te splitsen.

Onder renovatie- en herstelwerkzaamheden wordt verstaan het vernieuwen, vergroten, herstellen of vervangen en onderhouden van (delen van) de woning. Ook bij het aanbrengen van goederen in of aan een woning, zoals de vervanging van een keuken of een cv-installatie, kan op de arbeidskosten in beginsel het 6%-tarief worden toegepast.
De Belastingdienst heeft voorbeelden gegeven van werkzaamheden die wel en niet onder het verlaagd tarief vallen. Vraag bij twijfel uw adviseur hiernaar of leg het voor aan de inspecteur van de Belastingdienst en verzoek om een standpunt in te nemen.

Denk aan de deadline

Het laatste aspect waarop we uw aandacht willen vestigen, is de periode waarbinnen de werkzaamheden moeten zijn afgerond. Zoals we in de inleiding al aangaven, is het verlaagd BTW-tarief uitsluitend van toepassing op de renovatie- en herstelwerkzaamheden die op of na 1 oktober 2010 en vóór 1 juli 2011 worden afgerond. Ook werkzaamheden die al (lang) vóór 1 oktober 2010 zijn begonnen, maar binnen deze periode worden afgerond, vallen in beginsel volledig onder het 6%-tarief. Als u al deelfacturen of voorschotnota's heeft uitgereikt, waarop u het 19% tarief in rekening heeft gebracht, dan kunt u dit op de eindfactuur corrigeren door alsnog het verlaagd tarief toe te passen. Daarentegen zijn werkzaamheden die na 1 oktober 2010 zijn begonnen maar die – door welke omstandigheden dan ook – pas na 1 juli 2011 worden afgerond, volledig belast tegen het normale 19%-tarief.

Als u in dit geval deelfacturen of voorschotnota's heeft uitgereikt met toepassing van het 6%-tarief, dan bent u alsnog over de volledige arbeidskosten het 19%-tarief verschuldigd. U doet er daarom verstandig aan om in ieder geval per werk/project nauwkeurig in uw administratie vast te leggen wanneer u feitelijk de laatste werkzaamheden heeft verricht of wanneer de definitieve oplevering heeft plaatsgevonden.
Bovendien is het raadzaam om in offertes aan uw klanten er op te wijzen dat het verlaagd tarief alleen van toepassing is op de arbeidskosten en alleen als de renovatie- en herstelwerkzaamheden vóór 1 juli 2011 zijn afgerond. Verder geeft u ook aan dat als de werkzaamheden om welke reden dan ook toch later worden afgerond, u dan alsnog het 19%-tarief in rekening moet brengen.

Commentaar

Sinds de bekendmaking van deze tijdelijke BTW-verlaging is gebleken dat in de praktijk niet altijd even duidelijk is welke feitelijke werkzaamheden wel/niet onder de renovatie- en herstelwerkzaamheden vallen. Ook de samenloop met het al bestaande verlaagd BTW-tarief voor de verschillende werkzaamheden aan woningen en de wijze waarop een en ander moet worden gefactureerd, levert nog steeds de nodige vragen op. We hebben de belangrijkste aspecten belicht en daarmee hopelijk een aantal van uw vragen beantwoord. We zijn ons er echter van bewust dat ook vragen onbeantwoord zijn gebleven. We zijn graag bereid u verder wegwijs te maken in deze nieuwe stimuleringsmaatregel.

Nieuwe regeling BTW-aftrek bij woon/werkpand

Als u als ondernemer een woon/werkpand aanschaft of laat bouwen, kunt u onder voorwaarden alle BTW, ook op het woongedeelte, in aftrek brengen. De BTW die drukt op het woongedeelte betaalt u dan gedurende de herzieningsperiode van 10 jaar, jaarlijks voor 1/10 gedeelte terug aan de Belastingdienst (meer hierover leest u in de bijdrage hierna). Per saldo behaalt u hiermee een financieringsvoordeel. U hoeft immers de BTW niet te financieren. Aan deze systematiek komt waarschijnlijk vanaf 1 januari 2011 een einde. Daartoe ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer. Hierna leest u wat er gaat veranderen en of u nog dit jaar actie moet ondernemen.

De nieuwe systematiek

De hiervoor beschreven systematiek van algehele aftrek en heffing van BTW over het privégebruik wordt ingrijpend gewijzigd. Voor woon/werkpanden heeft dit tot gevolg dat de volledige aftrek van BTW op de aankoop of bouwkosten van het pand met ingang van 1 januari 2011 niet meer mogelijk is. Voor aftrek komt dan alleen nog in aanmerking de BTW die betrekking heeft op het zakelijk gebruikte deel van het woon/werkpand. Net als onder de huidige regeling natuurlijk alleen indien en voor zover u met BTW belaste prestaties verricht, waarvoor u recht op aftrek van voorbelasting heeft. De nieuwe regeling geldt ook in het geval een woon/werkpand (mede) wordt gebruikt voor privédoeleinden van uw personeel of voor andere dan bedrijfsdoeleinden.

Correctie bij wijziging van gebruik

Als in latere jaren de verhouding tussen het privé- en zakelijk gebruik van het woon/werkpand wijzigt, dan wordt de aanvankelijk in aftrek gebrachte BTW in dat jaar gecorrigeerd. Deze correctie sluit (ook) in de nieuwe regeling aan bij de huidige herzienings-regeling. Gedurende een periode van tien jaar (inclusief het jaar waarin het woon/werkpand in gebruik is genomen) wordt rekening gehouden met zowel op- als neerwaartse wijzigingen in de verhouding privé-/zakelijk gebruik van het pand. De berekening en verwerking in de BTW-aangifte van de correctie sluit aan bij de herzieningsregeling zoals wij die in de huidige wetgeving al kennen.

Voorbeeld

Stel u laat in 2011 een woon/werkpand bouwen. U betaalt de aannemer naast de bouwkosten € 80.000 aan BTW. In het pand bevindt zich een kantoorruimte die ongeveer 20% van de totale vloeroppervlakte beslaat. U gebruikt deze ruimte voor ondernemingsactiviteiten, waarvoor u BTW-aftrek heeft. U kunt echter niet meer het gehele BTW-bedrag in aftrek brengen, maar slechts 20% van € 80.000 is € 16.000. U moet wel bij een wijziging van het privé-/zakelijk gebruik, de genoten BTW-aftrek herzien. Stel dat in jaar 3 het zakelijk gebruik toeneemt tot 30% van de totale vloeroppervlakte, dan kunt u 10% (=stijging zakelijk gebruik) van de aan jaar 3 toe te rekenen BTW (= € 8.000) in uw BTW-aangifte over het laatste tijdvak als extra aftrek claimen, dit is € 800. In het geval het zakelijk gebruik in dat jaar zou afnemen tot bijvoorbeeld 15% van de totale vloeroppervlakte, dan moet u 5% (=daling zakelijk gebruik) van de aan dat jaar toe te rekenen BTW (= € 8.000) ofwel € 400, in uw BTW-aangifte over het laatste tijdvak van het boekjaar aangeven en afdragen.

De BTW-aftrek op onderhoudskosten

Voor andere uitgaven in verband met het woon/werkpand, bijvoorbeeld onderhoudskosten zoals schilder- en timmerwerk, geldt dat de BTW-aftrek plaatsvindt in het tijdvak waarin de kosten worden gemaakt en naar rato van de verhouding tussen het privé- en zakelijk gebruik op dat moment. Aan het einde van het jaar wordt de aftrek eventueel herzien op basis van de verhouding tussen het privé- en zakelijk gebruik in dat jaar. De aldus afgetrokken BTW is hiermee definitief en wordt in latere jaren niet meer herzien.

De overgangsregeling

Voor bestaande gevallen geldt een overgangsregeling. In deze gevallen blijven de huidige regels onveranderd van toepassing. De al genoten (of nog vóór het einde van dit jaar te genieten) BTW-aftrek op de aankoop of bouwkosten van het woon/werkpand blijft dan in stand en u moet ook ná 1 januari 2011 jaarlijks het feitelijk privégebruik blijven aangeven voor de nog resterende herzieningsperiode. Uw financieringsvoordeel blijft dus ook onder de nieuwe regels behouden.

Waarop wel en niet van toepassing?

De overgangsregeling is van toepassing op het woon/werkpand dat u vóór 1 januari 2011 tot uw BTW-ondernemingsvermogen heeft gerekend en vóór die datum voor het eerst in gebruik heeft genomen.

Daarnaast geldt de regeling ook voor het woon/werkpand dat u na 1 januari 2011 in gebruik neemt, maar waarvoor u in verband met de aanschaf ervan al uitgaven heeft gedaan vóór 1 januari 2011. Het gaat hierbij om nog in aanbouw zijnde onroerende zaken die worden opgeleverd na 1 januari 2011 en waarvoor u al één of meer betalingen op termijnnota's heeft gedaan en waarbij u het pand heeft aangemerkt als BTW-ondernemingsvermogen.
De overgangsregeling is niet van toepassing op een woon/werkpand waarvoor u vóór 1 januari 2011 aantoonbaar investeringsbeslissingen heeft genomen, maar nog geen termijnnota's voor de bouw heeft ontvangen, waarvoor u recht op BTW-aftrek heeft.

Tot slot is de overgangsregeling ook niet van toepassing op diensten, zoals onderhoud en schilderwerk, aan een woon/werkpand waarop de overgangsregeling van toepassing is. Voor deze diensten wordt op de hiervoor aangegeven wijze geen aftrek verleend voor zover sprake is van privégebruik. Zo wordt bereikt dat voor alle ondernemers geldt dat vanaf 1 januari 2011 voor privégebruik van diensten op onroerende zaken geen recht op BTW-aftrek bestaat.

Moet u dit jaar nog actie ondernemen?

Onder de huidige regels maar zeker ook onder de voorgestelde nieuwe regels vanaf 1 januari 2011, blijft het mogelijk gunstig dat een ondernemer zijn woon/werkpand tot zijn ondernemingsvermogen rekent. Weliswaar is er (op de genoemde uitzondering na) in situaties ná 1 januari 2011 niet langer een financieringsvoordeel te behalen, maar in het geval u wegens een beperkt zakelijk gebruik ervoor zou kiezen om uw woon/werkpand binnen uw privévermogen te houden, is de BTW op de aankoop of bouwkosten van het pand definitief niet aftrekbaar. Dus ook wanneer het pand in de tien opvolgende jaren voor een groter deel zakelijk wordt gebruikt, kan de BTW op de aankoop of bouwkosten niet alsnog via de herzienings-regeling voor aftrek in aanmerking komen! Ter behoud van een (mogelijk) toekomstig aftrekrecht, adviseren wij u dan ook om voor de BTW-heffing – waar mogelijk – het woon/werkpand als volledig zakelijk aan te merken.

Als u op dit moment al een woon/werkpand in uw BTW-ondernemingsvermogen heeft opgenomen en in gebruik heeft genomen, dan hoeft u naar aanleiding van de nieuwe regels per 1 januari 2011 geen nadere actie te ondernemen. Wel moet u ook na 1 januari 2011, voor de nog resterende herzieningsperiode, jaarlijks het feitelijk privégebruik in uw BTW-aangifte over het laatste tijdvak blijven aangeven en afdragen. Bent u voornemens een nieuw woon/werkpand aan te schaffen of heeft u een nieuw woon/werkpand nog in aanbouw, dan kunt u nog van de huidige regeling profiteren door in ieder geval te zorgen dat één of meer betalingtermijnen vóór het einde van het jaar zijn voldaan. Hierbij is het belangrijk om in de administratie van de onderneming, bijvoorbeeld door een schriftelijke verklaring, duidelijk vast te leggen dat u het woon/werkpand voor de BTW-heffing als ondernemingsvermogen aanmerkt. Verder is het van belang dat de betreffende facturen de juiste tenaamstelling hebben, dat duidelijk blijkt dat zij betrekking hebben op het woon/werkpand en dat de aftrek van BTW tijdig in het juiste aangiftetijdvak wordt geclaimd.

Enkele andere wijzigingen in de BTW

In de vorige bijdrage behandelden we de nieuwe regeling voor BTW-aftrek van een woon/werkpand. Hierna gaan we in op enkele andere aankomende wijzigingen.

Structurele keuzemogelijkheid voor kwartaalaangifte

Sinds 1 juli 2009 heeft u als BTW-ondernemer tijdelijk een verruimde mogelijkheid te kiezen voor een kwartaalaangifte in plaats van een maandaangifte. Eind 2010 zou deze crisismaatregel vervallen, maar vanwege het succes wordt de regeling permanent voortgezet. Uit gegevens van de Belastingdienst blijkt dat steeds meer ondernemers hun BTW-afdracht per kwartaal regelen. U kunt zo betalingsuitstel realiseren en daarmee een rentevoordeel creëren.

Verlenging termijn van teruggaafverzoeken buitenlandse BTW over 2009

U heeft als BTW-ondernemer meer tijd om via de portaalsite van de Belastingdienst het teruggaafverzoek te doen voor de buitenlandse BTW die in 2009 in een andere EU-lidstaat aan u in rekening is gebracht, maar die u op 1 januari 2010 nog niet had teruggevraagd. De EU-lidstaten hebben eind september toch nog overeenstemming bereikt om de termijn voor het indienen van de teruggaafverzoeken over 2009 te verlengen tot 31 maart 2011. Let wel, voordat u een teruggaafverzoek bij de Belastingdienst kunt indienen, moet u eerst over inloggegevens (gebruikersnaam en wachtwoord) beschikken. Die kunt u via de website van de Belastingdienst aanvragen. Na de aanvraag duurt het nog 4 weken voordat de inloggegevens beschikbaar zijn.

Voorlopige voortzetting van medische vrijstelling voor (para)medici

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft nog steeds niet het register geopend met criteria voor de opleidings- en beroepskwalificaties van gezondheidskundige zorgverleners die voor de BTW-vrijstelling in aanmerking komen. De inwerkingtreding van de nieuwe criteria is nu tot 1 januari 2011 uitgesteld. Zolang het register er nog niet is, blijft een overgangsregeling van kracht. Bent u ondernemer/beroepsbeoefenaar maar heeft u geen BIG-registratie en/of BIG-beroep, maar verricht u wel medische handelingen met geen ander doel dan de gezondheidskundige verzorging van de mens, dan kunt u de BTW-vrijstelling onder voorwaarden voorlopig dus blijven toepassen.

Nieuwe onderwijsvrijstelling: gevolgen voor beroepsonderwijs en zelfstandige docenten

De onderwijsvrijstelling is per 1 juli 2010 gewijzigd. De wijziging is van groot belang voor ondernemers die cursussen aanbieden gericht op het vervullen van een (toekomstig) beroep, vak of betrekking of die als zelfstandig docent werkzaam zijn. Voor deze ondernemers gold tot 1 juli 2010 een keuzemogelijkheid voor de BTW. Per cursus kon worden gekozen om met of zonder BTW te factureren. Met ingang van 1 juli 2010 is deze keuzemogelijkheid vervallen. U mag na die datum uitsluitend nog zonder BTW factureren (de BTW-vrijstelling toepassen) als u in het Register Kort Beroepsonderwijs (hierna: 'RKBO') bent opgenomen. Het RKBO is door de betrokken brancheorganisaties ingesteld. Opname in het RKBO vindt plaats op basis van een audit dan wel een vrijstelling.
Aan de aanmelding en audit zijn voor de ondernemer jaarlijks kosten verbonden. Voor contracten die vóór 1 juli 2010 zijn afgesloten, geldt een overgangsregeling. Indien u ook ná 1 juli 2010 de BTW-vrijstelling wenste toe te passen, moest u zich vóór 1 oktober 2010 bij het RKBO hebben aangemeld én uiterlijk op 31 december 2010 in het register zijn opgenomen.
Bent een zelfstandige zonder personeel (een ZZP'er) dan heeft u hiervoor 3 maanden langer de tijd. U moet zich dus uiterlijk op 31 december 2010 bij het RKBO hebben aangemeld én uiterlijk op 1 april 2011 in het register zijn opgenomen.

Mogelijk verhoging van het BTW-tarief voor podiumkunsten

Momenteel wordt een bezoekje aan de schouwburg nog belast met het verlaagd BTW-tarief van 6%. Het nieuwe kabinet Rutte wil daarin verandering brengen en het tarief vanaf 1 januari 2011 verhogen naar 19%. Onder het 19%-tarief moeten vallen alle podiumkunsten (met uitzondering van bioscopen en circussen). Overigens gaat ook de verkoop van kunstvoorwerpen en verzamelobjecten naar 19%.

Enkele BTW-actiepunten bij de jaarovergang

Aan het einde van het kalenderjaar moeten voor de BTW vaak allerlei jaarlijkse correcties en controles plaatsvinden. Ook dit jaar maken we u weer attent op de belangrijkste actiepunten. Aan de orde komen achtereenvolgens de herrekening en herziening van de aan u in rekening gebrachte BTW (de voorbelasting), de BUA-correctie voor personeelsvoorzieningen en de correctie privégebruik van bedrijfsvermogen.

Herrekening en herziening van voorbelasting

Als u goederen en diensten gebruikt voor zowel belaste prestaties als vrijgestelde prestaties, is er sprake van gemengd gebruik van die goederen.
De voorbelasting die op die goederen en diensten drukt, is niet volledig aftrekbaar. Aan het eind van het jaar moet u daarom een herrekening en/of een herziening van voorbelasting uitvoeren. Het resultaat geeft u aan in de aangifte over het laatste tijdvak van 2010. Herrekening van voorbelasting past u toe bij alle goederen en diensten die u gemengd gebruikt. Herziening van voorbelasting past u alleen toe bij onroerende en roerende zaken, waarop u afschrijft voor de inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting.

BUA-correctie voor personeelsvoorzieningen

De aftrek van voorbelasting voor personeelsvoorzieningen wordt op grond van het Besluit uitsluiting aftrek omzetbelasting (BUA) uitgesloten, tenzij de kosten per werknemer onder het bedrag van € 227 per jaar zijn gebleven. U moet aan het einde van het jaar beoordelen of deze grens al dan niet wordt overschreden. Bij overschrijding van het bedrag is de BTW op de kosten niet aftrekbaar. Tot de personeelsvoorzieningen behoren onder meer het privégebruik van de auto van de zaak, het personeelsfeest of –uitstapje, kerstpakketten en dergelijke.
Voor kantineverstrekkingen geldt een aparte regeling. Voor werknemers met een auto van de zaak zal het drempelbedrag van € 227 doorgaans worden overschreden. In dat geval kunt u niet eerst in de loop van het jaar de BTW in aftrek brengen en dat aan het einde van het jaar corrigeren. Zodra bij u duidelijk is (moet zijn) dat de grens op jaarbasis zal worden overschreden, heeft u geen aftrek van de voorbelasting

op de kosten voor de personeelsvoorzieningen van de betreffende werknemer.

Kanttekening

Het BUA heeft lange tijd onder vuur gelegen omdat het in strijd zou zijn met de Europese BTW-regels. De Europese rechter heeft echter dit jaar beslist dat de BTW-correctie van het privégebruik van de auto van de zaak en de aftrekuitsluitingen voor spijzen en dranken, huisvesting, verstrekte relatiegeschenken of andere giften en voor het gelegenheid geven tot ontspanning aan personeel niet in strijd is met de Europese BTW-regels. Inmiddels is er ook al een uitspraak van een belastingrechter die naar aanleiding van dit oordeel van de Europese rechter heeft beslist dat de aftrekuitsluiting van 'loon in natura' wel in strijd is met de Europese BTW-regels. Hierop zullen de Nederlandse BTW-regels moeten worden aangepast. Hoe en wanneer dit gaat gebeuren, is nog niet duidelijk.

Correctie privégebruik van bedrijfsvermogen

Naast de BUA-correctie moet u aan het eind van het jaar nog een andere privécorrectie toepassen. Het privégebruik van tot het bedrijfsvermogen behorende goederen en diensten door u als ondernemer, uw personeel of door anderen is namelijk een met BTW belaste dienst, mits u voor dit goed recht op aftrek heeft van de aan u in rekening gebrachte BTW. Dit geldt bijvoorbeeld voor woon/werkpanden. Als u een woon/werkpand aanschaft of laat bouwen, kunt u onder voorwaarden alle BTW, ook op het woongedeelte, in aftrek brengen. De BTW die drukt op het woongedeelte betaalt u dan gedurende de herzieningsperiode van 10 jaar, jaarlijks voor 1/10 gedeelte terug aan de Belastingdienst. Per saldo behaalt u hiermee een financieringsvoordeel. U hoeft immers de BTW niet te financieren.

In de vorige bijdrage heeft u kunnen lezen dat in deze systematiek volgende jaar waarschijnlijk verandering komt. Als u echter onder de overgangsregeling valt, dan blijven de huidige regels van toepassing.
Op grond van deze regels wordt voor de berekening van de correctie wegens privégebruik aangesloten bij het werkelijk privégebruik. U moet daarbij twee kostencategorieën onderscheiden.

1. de kosten van verwerving of vervaardiging van investeringsgoederen waarop pleegt te worden afgeschreven;
2. de kosten van herstel, onderhoud, verbetering en verbouwing.

Ad 1 Kosten ter verwerving of vervaardiging

Deze kosten betreffen in beginsel eenmalige kosten die zich voordoen in het jaar van verwerving of vervaardiging. Eventuele verwervings- of vervaardigingkosten die u in een eerder of later jaar maakt, moet u daar nog bijtellen. U deelt de kosten vervolgens toe aan meerdere kalenderjaren, waarbij wordt aangesloten bij de herzieningstermijn voor (on)roerende zaken. Daartoe moet voor onroerende zaken gedurende 10 jaren 10% van de verwervingskosten aan elk jaar worden toegerekend en voor roerende zaken gedurende 5 jaren 20% per jaar.
De toerekening vindt voor het eerst plaats in het jaar van ingebruikname.

Ad 2 Kosten van herstel, onderhoud, verbetering en verbouwing

Deze kosten kunnen van jaar tot jaar verschillen. Per kalenderjaar worden de kosten gesteld op de feitelijk gemaakte kosten die u in het betreffende kalenderjaar in aanmerking moet nemen.
Een voorbeeld van deze kosten zijn kosten voor het laten schilderen van een woonwerkpand.

Werkelijke privégebruik

U rekent de kosten uit beide categorieën op basis van de werkelijke verhouding tussen het privégebruik en het totale gebruik, per kalenderjaar aan het privégebruik toe. Over dit bedrag berekent u vervolgens de BTW-heffing wegens privégebruik. U moet dus voor toepassing van deze privécorrectie aantekening houden van het privégebruik. Alleen als u door bijzondere omstandigheden niet over de exacte gebruiksgegevens kunt beschikken, mag u uitgaan van een schatting die het werkelijk gebruik zo goed mogelijk benadert.

Pensioen en lijfrente

Pensioendatum in zicht en dan……?

Eindelijk is het dan zover, u heeft als werknemer of directeur-grootaandeelhouder (DGA) de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Het pensioenfonds, de verzekeringsmaatschappij of de eigen vennootschap (bij DGA's) gaat pensioenuitkeringen aan u betalen. De hoogte van de uitkeringen blijkt uit het laatste uniform pensioenoverzicht (UPO) dat u heeft ontvangen van het pensioenfonds of de verzekeringsmaatschappij. Voor DGA's is het bedrag van de uitkeringen af te leiden uit de laatste pensioenberekening die door de accountant is opgesteld. Afhankelijk van de inhoud van de met u overeengekomen pensioenregeling kunnen de uitkeringen nadat deze zijn ingegaan, nog worden verhoogd. Deze verhoging, indexatie, vindt dan plaats aan de hand van bijvoorbeeld het prijs- of loonindexcijfer. Maar wist u dat u ook bij het bereiken van de pensioenleeftijd nog een aantal keuzemogelijkheden heeft met betrekking tot de pensioenuitkeringen? Welke dat zijn leest u hierna.

Uw keuzemogelijkheden op pensioendatum

Bij de keuzemogelijkheden die u bij het bereiken van uw pensioendatum heeft, moet u vooral denken aan:

1. het uitstellen van de pensioeningangsdatum;
2. de onderlinge uitruil van pensioensoorten;
3. het variëren van de uitkeringshoogte.

Hierna gaan we kort in op deze drie mogelijkheden. Belangrijk is wel dat u zich realiseert dat de beslissing of u wel of niet gebruikmaakt van de genoemde keuzemogelijkheden, moet worden genomen voordat de pensioeningangsdatum is bereikt! Uiteraard moeten de keuzemogelijkheden wel in uw pensioenregeling zijn opgenomen. De praktijk is dat de meeste 'moderne' pensioenregelingen de genoemde keuzemogelijkheden bieden.

1. Uitstellen van de pensioendatum

U mag de ingangsdatum van uw pensioenuitkeringen uitstellen tot maximaal het tijdstip waarop u de 70-jarige leeftijd bereikt. Belangrijke voorwaarde bij het uitstellen van de pensioendatum is dat u tijdens de uitstelperiode blijft doorwerken. Blijft u bijvoorbeeld voor 75% parttime doorwerken, dan mag 75% van het pensioen worden uitgesteld, de overige 25% moet worden uitgekeerd. Onder doorwerken wordt verstaan werken in een dienstbetrekking, maar ook het drijven van een onderneming.

2. Uitruilen pensioensoorten

Het is toegestaan om bijvoorbeeld het partnerpensioen om te zetten in extra ouderdomspensioen voor uzelf. Deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld aantrekkelijk zijn in de situatie waarin u en uw partner beiden een eigen recht op ouderdomspensioen hebben en er daardoor bij overlijden geen/minder behoefte is aan partner-pensioen.Voor het uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen is toestemming van de partner nodig. Ook de omgekeerde situatie, ouderdomspensioen omruilen in extra partnerpensioen, is mogelijk.

3. Variëren uitkeringshoogte

U kunt ervoor kiezen om de eerste jaren na de pensioeningangsdatum hogere uitkeringen te ontvangen. Daarbij moet de verhouding tussen de hoogste en laagste uitkering 4:3 zijn. Stel dat u als 65-jarige recht heeft op een jaarlijkse uitkering van € 15.000. U wilt de eerste 5 jaar een hogere uitkering ontvangen dan in de periode daarna. Gelet op de huidige rekenregels kunt u dan in de periode tot uw 70ste jaarlijks € 18.300 ontvangen, daarna wordt de uitkering verlaagd naar € 13.725.

Commentaar

Al met al bieden deze keuzemogelijkheden u de gelegenheid om uw pensioenuitkeringen aan te passen aan uw persoonlijke omstandigheden. Het is dan wel van belang dat u de beslissing hierover neemt, voordat u de pensioendatum bereikt. Indien u in 2011 de pensioenleeftijd bereikt, loont het daarom de moeite om u op dit punt nader te laten adviseren.

Enkele pensioen- en lijfrenteactualiteiten en actiepunten bij de jaarovergang

In 2011 treden veel wijzigingen en maatregelen in werking. Van sommige staat dat al zonder meer vast omdat hierover al eerder een beslissing is genomen. Van andere is dat pas onlangs bekend geworden omdat daartoe een wetsvoorstel is ingediend of door bijvoorbeeld voorgenomen beleid van het nieuwe kabinet. In deze bijdrage laten we de meest in het oog springende wijzigingen de revue passeren. Waar nodig maken we u attent op eventuele acties die u nog dit jaar moet ondernemen.

Ouderen betalen voortaan via de houdbaarheidsbijdrage mee aan de AOW

Als u na 1 januari 2011 65 jaar wordt (geboren op of na 1 januari 1946) gaat u naar draagkracht een bijdrage betalen om de AOW betaalbaar te houden.
De bijdrage dient ter bestrijding van de vergrijzingskosten en wordt vormgegeven door vanaf 2011 de bovengrens van de tweede belastingschijf voor de inkomstenbelasting (in 2010: € 32.738) niet meer volledig, maar slechts voor 75% aan de inflatie aan te passen. De maatregel heeft vooral gevolgen als u een aanvullend pensioen heeft, omdat een groter deel van uw inkomen dan wordt belast tegen 42% (derde belastingschijf) in plaats van 10,8% (in 2010 het tarief in de tweede belastingschijf).

Verdere uitbreiding inhoudingsplicht bij periodieke uitkeringen en afkoopsommen

Per 1 januari 2010 zijn verzekeraars verplicht om loonheffing in te houden en af te dragen over alle lijfrentes die worden afgekocht. Dit doet zich bijvoorbeeld voor wanneer u de lijfrenteovereenkomst tussentijds beëindigt, zonder de waarde over te dragen naar een nieuwe lijfrente of als u op de einddatum van de verzekering voor het uit te keren bedrag geen lijfrente aankoopt. Ook als u overlijdt tijdens de looptijd en de erfgenamen/begunstigden willen geen nabestaandenlijfrente aankopen, kan dit aan de orde zijn. De afrekening bij afkoop vindt dus niet meer alleen plaats via de inkomstenbelasting. Vanaf 1 januari 2011 wordt de inhoudingsplicht voor inkomensverzekeraars verder uitgebreid. Zij moeten dan ook loonheffing inhouden op bijvoorbeeld periodieke uitkeringen voor invaliditeit, ziekte of ongeval. Deze inhoudingsplicht geldt ook voor op 1 januari 2011 al lopende uitkeringen. Dat betekent dat gerechtigden met een lagere netto-uitkering worden geconfronteerd. Verzekeringsmaatschappijen zijn momenteel bezig om de betrokken personen hierover te informeren. Wellicht dat ook een eventuele voorlopige aanslag of teruggaaf hierop moet worden aangepast.

Actie vereist voor pensioen van de DGA bij extern eigen beheer

U heeft als directeur-grootaandeelhouder (DGA) wellicht uw pensioenopbouw in eigen beheer.
De pensioenverplichting kan worden uitgevoerd door de BV waarbij u in dienst bent (de werkgever BV).
In dat geval spreken we van intern eigen beheer.
Als de uitvoerder van de pensioenverplichting een andere vennootschap is dan de werkgever BV, spreken we van extern eigen beheer. Bij extern eigen beheer betaalt de werkgever BV pensioenpremie aan de pensioenuitvoerder, die op haar beurt de pensioenverplichting overneemt van de werkgever BV. Dit wordt vastgelegd in een financieringsovereenkomst.
Deze financieringsovereenkomsten moeten binnenkort worden aangepast. Dit hangt samen met de sinds 2008 gewijzigde regels voor de berekening van de pensioenpremie. De nieuwe berekeningsmethode heeft betrekking op de te hanteren rekenrente en leidt vaak tot premieverhoging. Bovendien is een deel van de premie niet aftrekbaar in het jaar van betaling maar pas in het jaar van de betaling van de indexatie.
Dat kan vele jaren later zijn dan het jaar van premiebetaling. Het bijhouden van de nog in aftrek te brengen indexatie (middels een indexatieboekhouding) leidt tot een extra administratieve last voor u als werkgever.
Voor op 3 juli 2008 bestaande financieringsovereenkomsten geldt echter nog een overgangsregeling, maar die loopt op 1 januari 2011 af. Ook deze financieringsovereenkomsten moeten dan aan de nieuwe eisen zijn aangepast.

Enkele AOW- en pensioenplannen van het nieuwe kabinet

Het nieuwe kabinet Rutte heeft ook enkele maatregelen op pensioengebied aangekondigd.
Vanwege het prille stadium sommen we de voorgenomen maatregelen slechts op.
Zodra de plannen nader zijn uitgewerkt, komen we er op terug.

- De AOW-leeftijd wordt per 1 januari 2020 verhoogd naar 66 jaar;
- De AOW-tegemoetkoming vervalt voor 65-plussers die vanwege onvolledige AOW-opbouw recht hebben op aanvullende bijstand;
- De ingangsleeftijd van de doorwerkbonus schuift een jaar op. De doorwerkbonus geldt voor oudere werknemers met een inkomen vanaf € 9.041

(in 2010), loopt geleidelijk op en is leeftijdsafhankelijk. In het jaar dat een werknemer 62 jaar wordt krijgt hij momenteel maximaal € 2.340;
- Vanaf 2013 wordt de pensioenrichtleeftijd verhoogd naar 66 jaar en de maximale jaarlijkse opbouwpercentages worden verlaagd.

Lijfrentepremieaftrek niet meer drie maanden terugwentelen

Als u een pensioentekort heeft en u heeft voor een aanvullend inkomen bij een verzekeraar een lijfrentepolis gesloten of een lijfrentebankspaarproduct bij een bank, dan kunt u de premie die u heeft betaald in aftrek brengen op uw inkomen. De hoogte van uw pensioentekort bepaalt uiteindelijk het bedrag dat u in enig jaar als lijfrentepremie kunt aftrekken.
Dit is de jaarruimte. Als u in de zeven voorafgaande jaren minder lijfrentepremie heeft afgetrokken dan u op grond van de jaarruimte had mogen aftrekken, dan kunt u van de reserveringsruimte gebruikmaken.
U haalt dan de niet-benutte aftrek in. Tot nu toe geldt voor de aftrek van de lijfrentepremie in de jaarruimte en de reserveringsruimte een belangrijke terugwentelingsmogelijkheid. Als u de lijfrentepremie/bankspaarinleg namelijk vóór 1 april van het volgende jaar heeft betaald, dan kunt u de premie toch in het voorafgaande belastingjaar in aftrek brengen.
De premie die u dit jaar vóór 1 april heeft betaalt, kon u nog in uw aangifte over 2009 in aftrek brengen. De premie die u vóór 1 april 2011 heeft betaald, kunt u nog in uw aangifte over 2010 in aftrek brengen.
Hierin komt vanaf 2011 verandering, dan vervalt de terugwentelingsmogelijkheid. Dan kunt u alleen de lijfrentepremie die u in het kalenderjaar zelf betaalt nog in aftrek brengen. Dus in de aangifte inkomstenbelasting 2011 kunt u alleen de in dat jaar betaalde lijfrentepremie in aftrek brengen. Voor de lijfrente die u bedingt voor de oudedagsreserve en de stakingswinst blijft de huidige termijn van 6 maanden gewoon in stand.

Voorkom de strafheffing bij ontslag van oudere werknemers

Als u aan een oudere werknemer een gouden handdruk of stamrecht (een recht op periodieke uitkeringen) toezegt, dan kunt u te maken krijgen met een strafheffing. Voor u als werkgever kan de gouden handdruk of de uitkeringen uit een stamrecht namelijk als een regeling voor vervroegd uittreden (RVU) worden aangemerkt. Als dat zo is, dan krijgt u met een niet op de werknemer te verhalen strafheffing van 26% te maken. Vanaf 2011 wordt deze heffing zelfs 52%. Het is dan ook van groot belang dat een gouden handdruk niet kwalificeert als RVU. U moet dus voorkomen dat de ontslagvergoeding/gouden handdruk of de uitkeringen uit een stamrecht een RVU is. Dit is het geval als de vergoeding eigenlijk een tegemoetkoming is om een werknemer eerder te laten stoppen met werken. Het is aan de Belastingdienst om te bewijzen dat dit aan de orde is. U doet er verstandig aan een ontslagvergoeding pas uit te keren, als u er ondubbelzinnig van overtuigd bent dat een RVU niet aan de orde is. Bij twijfel kunt u vooraf een positieve beschikking vragen aan de inspecteur van de Belastingdienst. De inspecteur bevestigt in de beschikking dat de ontslagvergoeding, gouden handdruk of stamrecht geen RVU is en u de strafheffing dus niet hoeft te betalen. Let wel, deze beschikking moet door u als (ex-)werkgever worden aangevraagd en dus niet door de werknemer!
Overigens zijn er verzekeraars die alleen aan de uitvoering van een stamrecht meewerken als u een dergelijke beschikking van de inspecteur kunt overleggen. Het is ook mogelijk dat u weliswaar geen beschikking hoeft te overleggen, maar u er wel voor moet tekenen dat een eventuele strafheffing voor uw rekening komt. Als u vooraf een beschikking aanvraagt, dan bent u bovendien in de gelegenheid om de uitkering of het stamrecht nog aan te passen, in het geval de inspecteur van mening is dat wel sprake is van een RVU. Nu de strafheffing volgend jaar wordt verdubbeld van 26% naar 52% wordt het belang om een RVU te voorkomen alleen maar groter.

Invoering Pensioenregister op komst

Sinds medio oktober ligt er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer die de invoering regelt van een nationaal pensioenregister. De oorspronkelijk beoogde ingangsdatum van 1 januari 2011 wordt in het voorstel niet meer expliciet opgenomen.
Na invoering van het pensioenregister kan iedere Nederlandse burger zijn eigen pensioengegevens op internet inzien met behulp van het burgerservicenummer (BSN) en het DigiD. Het pensioenregister biedt een overzicht van de opbouw van AOW- en de aanvullende pensioenaanspraken die u bij uw werkgever opbouwt/heeft opgebouwd. Zo krijgt u (ook als u bij verschillende werkgevers heeft gewerkt) een compleet overzicht van uw oudedagsvoorziening. Het register laat zien waar het pensioen is opgebouwd en waar u terecht kunt voor meer informatie. In privé afgesloten lijfrenteverzekeringen worden overigens niet in het register opgenomen. Het wetsvoorstel

regelt dat ongeveer 600 pensioenfondsen en pensioenverzekeraars alsmede de Sociale Verzekeringsbank de benodigde gegevens aan het register leveren.

Korting dreigt van maximaal 8% op de AOW-partnertoeslag!

U ontvangt vanaf de leeftijd van 65 jaar een AOW-uitkering ter grootte van 50% van het netto minimumloon. Als u een partner heeft die jonger is dan 65 jaar met geen of weinig inkomen, dan kan uw uitkering worden aangevuld met een toeslag ter grootte van 50% van het netto minimumloon. Deze toeslag is afhankelijk van het inkomen van de jongere partner. Er ligt momenteel een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer dat vanaf 1 januari 2011 voorziet in een korting van maximaal 8% op de partnertoeslag. Deze korting geldt zowel voor lopende als nieuwe AOW-uitkeringen. De exacte hoogte van de korting wordt afhankelijk van het gezinsinkomen (dus ook het eigen inkomen van de AOW-gerechtigde zelf), voor zover dat inkomen (inclusief de AOW) hoger is dan 110% van het minimumloon. Heeft u als AOW-gerechtigde naast uw AOW-uitkering ook een aanvullend pensioen, dan voldoet u al gauw aan deze inkomensgrens. In dat geval moet u vanaf 2011dus rekening houden met een inkomensdaling. Het wetsvoorstel is nog door het demissionaire kabinet ingediend, maar het kabinet Rutte heeft het voorstel overgenomen. Met de maatregel wordt kennelijk een voorschot genomen op de afschaffing van de AOW-partnertoeslag voor mensen die vanaf 1 januari 2015 65 jaar worden.

Sociale zekerheid en arbeidsrecht

Enkele actualiteiten en actiepunten in de sociale zekerheid bij de jaarovergang

Aan het eind van het jaar lopen bepaalde tijdelijke regelingen in de sociale zekerheid ten einde, terwijl andere begin volgend jaar juist in werking moeten treden. Zo kunt u uw werknemers na 31 december 2010 niet meer laten instromen in de deeltijd-WW. Daarentegen ligt bij de Tweede Kamer het wetsvoorstel dat per 1 januari 2011 een wijziging moet brengen in de risico-inventarisatie en evaluatie voor kleine werkgevers en het wetsvoorstel die het voordeel wegneemt bij ziekmelding in het zicht van werkloosheid. Ook zijn de plannen van het nieuwe kabinet Rutte inmiddels bekend. Hierna hebben we de belangrijkste wijzigingen rond de jaarovergang voor u op een rij gezet en de eventuele acties die u nog kunt ondernemen.

Nog instromen in de deeltijd-WW

Heeft u een voldoende gezond bedrijf om door de crisis heen te komen, maar kampt u tijdelijk met een tekort aan omzet en orders, dan kunt u onder voorwaarden uw werknemers nog voor deeltijd-WW aanmelden bij het UWV. Zo kunnen werknemers tijdelijk (tenminste 2 x 13 weken) minder (tenminste 20% maar maximaal voor 50%) werken, zonder dat u hen hoeft te ontslaan en kunnen zij weer worden ingezet, zodra de economische situatie verbetert.
De instroom in de tijdelijke deeltijd-WW is inmiddels beperkt verlengd en alleen mogelijk voor nieuwe bedrijven die niet eerder gebruik hebben gemaakt van werktijdverkorting of deeltijd-WW. U kunt nu feitelijk alleen nog deeltijd-WW aanvragen voor minder dan 30% van uw personeel. Dit heeft te maken met de minimale duur van de deeltijd-WW en de vastgestelde uiterste data waarop de regeling voor de verschillende groepen personeel uiterlijk eindigt. Als meer dan 60% van uw personeel momenteel van de deeltijd-WW gebruikmaakt, dan eindigt voor hen de regeling uiterlijk 1 januari 2011. Maakt momenteel tussen 30 en 60% van uw personeel gebruik van de deeltijd-WW, dan eindigt de regeling voor hen uiterlijk op 1 april 2011. Als minder dan 30% van uw personeel van de deeltijd-WW gebruikmaakt, dan eindigt de regeling voor hen uiterlijk op 1 juli 2011. Omdat de deelname tenminste 2 x 13 weken moet duren, kunt u alleen nog een aanvraag indienen voor deeltijd-WW voor minder dan 30% van uw personeel. U moet de aanvraag dan wel uiterlijk 31 december 2010 hebben ingediend.
De aangescherpte voorwaarden die sinds 20 juli 2009 gelden, zijn onverminderd van kracht gebleven. Laat uw adviseur controleren of u aan alle voorwaarden voldoet.

Wijziging risico-inventarisatie en evaluatie voor kleine werkgevers

U bent als werkgever verplicht om een risico-inventarisatie op te stellen. U beschrijft daarin de risico's die het werken in uw bedrijf met zich kan brengen en de maatregelen die u heeft getroffen om die risico's te beperken en uw werknemers te beschermen. U en uw werknemers zijn samen verantwoordelijk voor goede arbeidsomstandigheden. Het opstellen en evalueren van de risico's moet in beginsel door een deskundige worden getoetst. Maar als u gebruikmaakt van een standaardmodel voor het opzetten van de risico-inventarisatie en evaluatie, zoals in een CAO, dan hoeft u geen toetsing meer te laten uitvoeren door een deskundige. Het afzien van een deskundige bij het opstellen en evalueren van de risico's in uw bedrijf, geldt waarschijnlijk vanaf 1 januari 2011 ook voor alle werk-gevers met maximaal 25 werknemers. Daartoe is een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend. U moet dan wel aan voorwaarden voldoen. Zo moet u gebruikmaken van een erkend systeem voor risico-inventarisatie en evaluatie in uw branche en uw werknemers moeten de risico-inventarisatie en evaluatie kunnen inzien.

Ziekmelding niet meer van invloed op einddatum WW-uitkering

Het kan nu nog financieel aantrekkelijk zijn om ingeval van (aanstaande) werkloosheid zich ziek te melden. De einddatum van de WW-uitkering schuift namelijk op met de periode die de (aanstaande) werkloze ziek is. Daar komt echter een einde aan als de Tweede Kamer een wetsvoorstel aanneemt, waarin de ziekteperiode voor werklozen met een WW-uitkering en werknemers wier baan eindigt tijdens ziekte, geen invloed meer heeft op de einddatum van de WW-uitkering.

Enkele punten over de sociale zekerheid van het nieuwe kabinet

Hoewel het nog onduidelijk is in hoeverre de aangekondigde maatregelen van het nieuwe kabinet Rutte doorgang zullen vinden, noemen we toch alvast enkele punten op het terrein van de sociale zekerheid die we nog niet in de rubriek 'Pensioen en lijfrente' hebben genoemd.

- Per 1 januari 2012 gaat de ingangsdatum van de AOW-uitkering naar de dag waarop de AOW-gerechtigde 65 jaar wordt in plaats van de eerste van de maand waarin hij/zij 65 jaar wordt;
- De overgenomen maatregel van het demissionaire kabinet inzake de afschaffing van de uniforme premie WAO per 1 januari 2011;
- De 10% kortingsgrens voor collectieve ziekte-kostenverzekeringen vervalt. Werkgevers moeten dus nieuwe afspraken maken met verzekeraars;
- De premiekortingen voor werkgevers voor het in dienst nemen en houden van ouderen (vanaf 50 jaar) wordt gehandhaafd;
- De zorgtoeslag en het kindgebonden budget krijgen een vermogenstoets ter grootte van het heffingsvrij vermogen in box 3 van de inkomsten-belasting (in 2010 € 20.661 per belastingplichtige) verhoogd met € 80.000. De verhoging van het kindgebonden budget in 2011 wordt per 1 januari 2012 weer teruggedraaid en het oplopend kind-gebonden budget wordt dan vanaf het derde kind afgeschaft.

De werkkostenregeling en bestaande arbeidsvoorwaarden

Arbeidsvoorwaarden liggen meestal vast in een arbeidsovereenkomst en een mogelijk daarvan deeluitmakend arbeidsreglement. Wetswijzigingen kunnen aanleiding zijn om uw arbeidsvoorwaarden aan te passen. De nieuwe werkkostenregeling is een voorbeeld van een wetswijziging die invloed kan hebben op de arbeidsvoorwaarden die u met uw werknemers heeft afgesproken. Hoewel u nog tot 2014 een keuzemogelijkheid heeft en dus de huidige regeling kunt blijven toepassen, doet u er toch verstandig aan om op korte termijn de bestaande arbeidsvoorwaarden tegen het licht te houden, want misschien is de nieuwe werkkostenregeling voor u wel voordeliger? Als u besluit om wijzigingen in de bestaande arbeidsvoorwaarden door te voeren, dan is de vraag welke mogelijkheden u daartoe heeft. Hierna gaan we in op de (on)mogelijkheden die u als werkgever heeft.

Eenzijdig wijzigingsbeding

Een arbeidsovereenkomst kan altijd met instemming van de werknemer worden gewijzigd. Het verkrijgen van die instemming zal bij een verbetering van de arbeidsvoorwaarden geen probleem zijn, maar wordt vaak een lastig verhaal bij verslechtering van die voorwaarden. Uw belang staat dan tegenover dat van uw werknemer. De vraag is dan welk belang moet prevaleren. Een mogelijkheid om zonder instemming van de werknemer een arbeidsvoorwaarde te wijzigen, biedt het zogenoemde 'eenzijdig wijzigingsbeding'. U neemt dit beding in beginsel op in de arbeidsover-eenkomst met uw werknemer. Opname van het beding

in een arbeidsreglement is ook mogelijk, maar dan moet u het reglement wel in de arbeidsovereenkomst van toepassing verklaren. Uw werknemer stemt door ondertekening van de arbeidsovereenkomst dan in met de mogelijkheid dat zijn arbeidsvoorwaarden door u eenzijdig kunnen worden gewijzigd. Dat betekent echter niet dat u dan zomaar arbeidsvoorwaarden kunt wijzigen: ook als u een eenzijdig wijzigingsbeding bent overeengekomen, kunt u een arbeidsvoorwaarde alleen eenzijdig wijzigen als u een zwaarwegend belang bij de wijziging heeft. U moet hierbij denken aan grote financiële problemen van uw bedrijf of een ingrijpende fiscale wetswijziging. U moet aantonen dat uw bedrijfsbelang dusdanig groot is dat het redelijk en billijk is dat het belang van de werknemer daarvoor moet wijken. Wat bij de belangenafweging als redelijk en billijk geldt, hangt met name af van de zorgvuldigheid die daarbij wordt betracht: wordt bij het doorvoeren van de wijziging een overgangsregeling getroffen met een redelijke termijn en/of is er overleg geweest met de werknemer(s) of de ondernemingsraad?

Geen wijzigingsbeding

Als u in de arbeidsovereenkomsten met uw werknemers geen wijzigingsbeding heeft opgenomen, dan biedt het principe van goed werkgever- en werknemerschap mogelijk soelaas. Voor de werk-nemer betekent dit dat hij (zij) op redelijke voorstellen van de werkgever die verband houden met de gewijzigde omstandigheden op het werk, moet ingaan, ook als de gewijzigde omstandigheden in de risicosfeer van de werkgever liggen. Hij (zij) kan slechts afwijzend reageren wanneer aanvaarding van het voorstel redelijkerwijs niet van hem (haar) kan worden verwacht. Maar wat is nu een redelijk voorstel? Dit hangt af van de specifieke feiten en omstandigheden van het geval. In de rechtspraak zijn hiervoor enkele handvatten gegeven. Bij de belangenafweging speelt in ieder geval het motief van de werkgever een rol. Bestaat er bijvoorbeeld wel of niet een bedrijfseconomische noodzaak voor de wijziging. Verder wordt bij de belangenafweging waarde toegekend aan het feit of vooraf overleg heeft plaatsgevonden met de betreffende werknemers en/of een vertegenwoordigend orgaan. Van de werknemer wordt onder meer verwacht dat hij de voorstellen in ieder geval in overweging neemt en tot onderhandeling bereid is. Ook worden meegewogen de aard van de wijziging, de impact ervan op de privésituatie van de werknemer, of er al dan niet een overgangsregeling is getroffen en of er alternatieven zijn afgewogen.

Commentaar

Uw belang bij de wijziging van arbeidsvoorwaarden is meestal gelegen in bedrijfseconomische motieven, maar enkel het besparen van kosten is daarvoor niet zonder meer voldoende. Bij aanwezigheid van een eenzijdig wijzigingsbeding is de invoering van de werkkostenregeling mogelijk een dusdanig ingrijpende fiscale wetswijziging dat dit een voldoende zwaarwegend belang is om tot eenzijdige wijziging van de arbeidsvoorwaarde te kunnen overgaan. Maar ook dan moet eerst nog worden beoordeeld of van uw werknemers in redelijkheid mag worden gevraagd om in te stemmen met de voorgenomen wijziging. Als u in de arbeidsovereenkomsten geen wijzigingsbeding heeft opgenomen, dan hangt het wel of niet kunnen doorvoeren van wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden af van de zorgvuldigheid die u bij de belangenafweging heeft betracht. Vooraf overleg met uw werknemers en/of een vertegenwoordigend orgaan is daarbij een must. Hierbij merken we op dat het aanbieden van een (tijdelijke) compensatie in ruil voor de wijziging, het voor werknemers lastiger maakt om zich tegen de voorgenomen wijziging te verzetten.

Nieuwe regels in de vakantiewetgeving op komst

Vorig jaar heeft de Europese rechter beslist dat de Nederlandse vakantiewetgeving op bepaalde punten niet voldoet aan de Europese Arbeidstijdenrichtlijn. Inmiddels ligt er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer die de Nederlandse vakantiewetgeving EU-proof moet maken. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook andere onderdelen van de vakantiewetgeving aan te passen. Hierna behandelen we de belangrijkste wijzigingen.

Opbouw van vakantiedagen tijdens ziekte

Een werknemer bouwt op grond van een bepaling in het Burgerlijk Wetboek tijdens volledige arbeidsongeschiktheid op dit moment slechts vakantiedagen op over een periode van maximaal zes maanden. De Europese rechter heeft echter beslist dat dit in strijd is met de Europese regels, omdat in de opbouw van vakantierechten geen onderscheid mag worden gemaakt tussen werknemers die werken en werknemers die niet werken wegens ziekte. Kortom, zieke werknemers moeten dezelfde aanspraak kunnen maken op vakantiedagen als gezonde werknemers. In de voorgestelde regeling wordt dit onderscheid daarom weggenomen. Dit geldt overigens alleen voor het wettelijk minimumaantal vakantiedagen

(20 dagen bij een fulltime baan). Partijen kunnen de opbouw van eventueel toegekende bovenwettelijke vakantiedagen wel beperken door hierover afwijkende afspraken te maken.

Dat neemt niet weg dat de nieuwe regeling voor u als werkgever een behoorlijke lastenverzwaring oplevert, wanneer u een werknemer na twee jaar ziekte wilt ontslaan. Onder de huidige regelgeving hoeft u immers aan het einde van het dienstverband aan uw werknemer maximaal de vakantiedagen over zes maanden te vergoeden, maar onder de nieuwe regeling zult u een vergoeding moeten betalen voor alle vakantiedagen die noodgedwongen onbenut zijn gebleven gedurende het ziekteverlof.

Opname van vakantiedagen tijdens ziekte

Met de wijziging van een onbeperkte opbouw van vakantiedagen tijdens ziekte wordt gelijktijdig ook meer aandacht gevestigd op de mogelijkheid van vakantieopname tijdens ziekte en het verrekenen van ziektedagen met vakantiedagen. De huidige regeling maakt het alleen mogelijk om met toestemming van de werknemer vakantiedagen tijdens ziekte af te boeken. De voorgestelde wijzigingen in de regels voor vakantieopname zijn bedoeld om duidelijk te maken dat ziekte niet in de weg hoeft te staan aan het opnemen van vakantie noch aan het verrekenen van ziektedagen met vakantiedagen, mits bepaalde voorwaarden in acht worden genomen.

Eerder vakantie opnemen

De wetgever heeft bepaald dat een werknemer vakantie nodig heeft om van het werken te herstellen. Daarom is in het Burgerlijk Wetboek het recht opgenomen op een minimumaantal vakantiedagen per jaar van vier maal het contractueel afgesproken aantal werkdagen (of uren) per week. Het initiatief om vakantie op te nemen ligt bij de werknemer. U moet de vakantie vaststellen overeenkomstig de wensen van uw werknemer, tenzij u gewichtige redenen heeft die zich daartegen verzetten. Om te bevorderen dat alle werknemers in het belang van hun veiligheid en gezondheid daadwerkelijk met regelmaat en tijdig herstellen door vakantie op te nemen, wordt de huidige vervaltermijn van 5 jaar voor de opname van het wettelijk minimumaantal vakantiedagen ingekort tot 6 maanden. Concreet betekent dit dat werknemers binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar waarin de minimumaanspraak is opgebouwd, hun minimumaantal vakantiedagen moeten opnemen.
De minimum-vakantiedagen die niet binnen de vervaltermijn zijn opgenomen, vervallen. Afkoop van deze dagen is niet mogelijk. Overigens zijn afwijkende afspraken ten gunste van de werknemer wel mogelijk.
De nieuwe vervaltermijn wordt van toepassing op de minimumvakantiedagen die vanaf de datum van inwerkingtreding van het wetvoorstel worden opgebouwd.

Uitzondering

Een belangrijke voorwaarde voor het vervallen van de minimumvakantiedagen na het verstrijken van de vervaltermijn, is dat de werknemer wel in de gelegenheid moet zijn geweest om het minimumaantal vakantiedagen op te nemen. Voor de situaties waarin hij daartoe redelijkerwijs niet in staat is geweest, geldt een uitzondering. Het gaat hierbij met name om de situatie waarin de werknemer gedurende het opbouwjaar en de daarop volgende zes maanden om medische redenen niet in staat is geweest om zijn minimumvakantiedagen op te nemen. Voor deze werknemers blijft de vervaltermijn van 5 jaar van kracht. De werknemers die niet meer kunnen terugkeren naar arbeid, hebben bij beëindiging van hun dienstbetrekking wel recht op een vergoeding van de niet-benutte minimumvakantiedagen.

Commentaar

Naast het minimumaantal vakantiedagen bestaan er de bovenwettelijke vakantiedagen. Dat zijn de extra vakantiedagen die u niet hoeft toe te kennen, tenzij u onder een CAO valt, die het verstrekken van bovenwettelijke vakantiedagen voorschrijft.
De genoemde wetswijzigingen hebben steeds betrekking op het wettelijk minimumaantal vakantie-

dagen. De bovenwettelijke vakantiedagen vallen hier dus niet onder. In veel arbeidscontracten hebben werknemers recht op tenminste 25 vakantiedagen. U doet er dan dus verstandig aan de arbeidscontracten met uw werknemers aan te passen. Voor u als werkgever leidt met name de uitbreiding van de opbouw van de minimumvakantiedagen tijdens ziekte vooral tot een lastenverzwaring als u na twee jaar ziekte tot ontslag wenst over te gaan. U zult de zieke werknemer dan een vergoeding moeten betalen voor alle minimumvakantiedagen die noodgedwongen onbenut zijn gebleven gedurende het ziekteverlof. Werknemers zullen vooral moeten zorgen voor tijdige opname van hun minimumvakantiedagen om te voorkomen dat deze vervallen. Daarmee komt een einde aan de mogelijkheid om jarenlang vakantieopname uit te stellen. Ten tijde van het schrijven van deze bijdrage was nog niet duidelijk wanneer het wetsvoorstel precies in werking treedt.

Nog steeds geen duidelijkheid in het ondernemingsrecht

Er liggen al enige tijd enkele belangrijke wetsvoorstellen in het ondernemingsrecht bij de Eerste en Tweede Kamer. De wetsvoorstellen hebben een zekere samenhang met elkaar, waardoor het de bedoeling is de voorstellen gezamenlijk te behandelen. De streefdatum voor inwerkingtreding van de meeste van deze voorstellen was 1 januari 2011. Die streefdatum wordt niet meer door de Eerste Kamer genoemd. Hierdoor is het momenteel niet geheel duidelijk wanneer de nieuwe regels in werking treden. Hierna volgen enkele hoofdlijnen van de verschillende voorstellen.

Vereenvoudiging en flexibilisering BV-recht

De vereenvoudiging en flexibilisering van het BV-recht is vastgelegd in twee wetsvoorstellen, waarvan de Invoeringswet nog bij de Tweede Kamer ligt.
De wetsvoorstellen betreffen onder meer de afschaffing van het minimumkapitaal (€ 18.000) bij oprichting van een BV en de afschaffing van de bankverklaring en de accountantsverklaring bij inbreng van een onderneming. Wanneer u op korte termijn een BV gaat oprichten, kan de notaris bij de opstelling van de statuten al rekening houden met een aantal aangekondigde wijzigingen.

Afschaffing verklaring van geen bezwaar

Met het vorige wetsvoorstel hangt samen het wetsvoorstel tot afschaffing van de verklaring van geen bezwaar. Deze verklaring die de notaris voor u aanvraagt bij het Ministerie van Justitie, heeft u nodig voor onder meer de oprichting van een BV of NV of bij een statutenwijziging (bijvoorbeeld bij een fusie of splitsing). Na inwerkingtreding van de wet, wordt de verklaring van geen bezwaar vervangen door een systeem van doorlopende controle van rechtspersonen. Het merkwaardige doet zich echter voor dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel al begin juli 2010 heeft aangenomen, maar dat de wet toch nog niet in werking is getreden. Dat gebeurt namelijk bij Koninklijk Besluit. Ten tijde van het schrijven van deze bijdrage was dat Koninklijk Besluit er echter nog niet. Dit hangt samen met de vertraging die bij de invoering van het nieuwe systeem van doorlopende controle is opgetreden. Zolang de inwerkingtreding van dit systeem nog geen feit is, blijft het huidige systeem van kracht.

Herziening personenvennootschapsrecht

De herziening van het personenvennootschapsrecht is ook in twee wetsvoorstellen vastgelegd die allebei al bij de Eerste Kamer liggen. Het is echter de bedoeling om deze wetsvoorstellen tezamen met die van het BV-recht te behandelen. Omdat daarvan één wetsvoorstel zich nog bij de Tweede Kamer bevindt, wordt met verdere behandeling bij de Eerste Kamer gewacht totdat ook dit wetsvoorstel bij de Eerste Kamer wordt ingediend. Daarna worden alle wetsvoorstellen gezamenlijk behandeld. Met de invoering van dit wetsvoorstel komen de bestaande rechtsvormen maatschap en vennootschap onder firma (VOF) te vervallen. Deze worden vervangen door openbare en stille vennootschappen. De commanditaire vennootschap (CV) blijft wel bestaan. De belangrijkste gevolgen van invoering van het wetsvoorstel hebben betrekking op de keuzemogelijkheid voor rechtspersoonlijkheid en de hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten (dit treft met name de oude openbare maatschap). Voor de inkomsten- en vennootschapsbelasting blijft de fiscale transparantie in stand en heeft de rechtspersoonlijkheid geen invloed.